

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XX

ГРУДЕНЬ — 1970 — DECEMBER

Ч. 185

ТОРОНТО

НЬЮ-Йорк

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА :

В Канаді:

В. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario.

М. Filenko,
40 Strathcona Rd.
St. Catharines, Ont.

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Mr. Alex Konowal,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, Ill. 60005.

Mr. Iw. Ivahnenko,
Featherbed Ln,
Hopewell, N. J., 08525.

Mr. Iw. Hryenko,
416 Maple Ave.
Philadelphia, Pa., 19116

Mr. L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 16134.

Mr. W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144.

У. Зах. Німеччини:

Mr. Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany.

В Англії:

Mr. A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England.

В Австралії:

Mr. S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

Листування з редакцією та
адміністрацією просимо слати
на адресу:

MOLODA UKRAINA
Postal Station "E", Box 8
Toronto 173, Ontario, Canada

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Статті, підписані прізвищем або
ініціалами автора, не завжди
відповідають поглядам редакції.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ :

Річна передплата: 12 чисел. — На два роки: 24 чисел.

У США:

12 чисел — \$5.00 (амер.); 24 числа — \$9.00 (амер.)

У Канаді:

12 чисел — \$5.00 (канадських); 24 числа \$9.00 (канадських)
Ціна одного примірника у США і Канаді: 50 центів.

В усіх країнах Південної Америки:

12 чисел — \$2.00 (американських); 24 числа — \$3.50 (америк.).
Ціна одного примірника: 0.25 амер. дол.

В усіх країнах Європи:

12 чисел — \$2.50 (америк. дол.); 24 числа — \$4.50 америк. дол.
Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

В Австралії:

12 чисел — \$3.00 (австр. дол.); 24 числа — \$5.00 (австр. дол.)
Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадських
центів.

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: І. Драч, Д. Сенека, Г. Турелик — Поезії.
Привітання Арх. Михаїлу. К-ія — І. Карпенко-Карий. В. Шевчук —
Передвічний голос. І. Чендей — Іван. З одумівського життя. Родинна
хроніка. Звідусіль. На дозвіллі. Гумор.

На обкладинці: Високопреосвященніший Архiepіскоп Михаїл.

Фото І. Шкурки

42/3
14 ст.

ПРИВІТАННЯ

Високопреосвященнішому Владиці Архiepископові МИХАЙЛУ з нагоди 85-ліття його життя і 50-ліття Пастирської і Архiepастирської праці, яке сказав о. Дмитро Фотій в неділю 22-го листопада 1970 року, в Українській Православній Катедрі Св. Володимира в Торонті, перед відслушенням подячного молебня.

ВАШЕ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО!

Вчора був день Вашого Небесного Покровителя Св. Архистратига Божого Михайла, — День Вашого ангела, і вчора закінчився 19-ий З'їзд Східньої Єпархії, 19-ий, якого Ви скликаєте з часу Вашого правління Східньою Єпархією.

А сьогодні, в неділю, ми священники, управи, вірні, молодь і діти парафій, що входять у склад Торонтонської і Гамилтонської Місійних Округ, представники від інших Місійних Округ, на чолі з Головою Президії Консисторії Впреп. о. прот. Дм. Лучаком, вважаємо за свій синівський обов'язок привітати Вас, Ваше Високопреосвященство, з Вашим подвійним ювілеєм — 85-ліття з дня народження і 50-ліття священослуження і бодай скромно вшанувати Вас, в якому ми вбачаємо справжнього нашого АРХИЄРЕЯ.

Ви, Ваше Високопреосвященство, не раз казали: "мені, як особі, як Михайлові, не треба цього вшанування, воно належить санові, якого Господь сподобив мене прийняти..."

Ми, сини і дочки побожного українського православного народу, завжди високо ставимо і шануємо сан архиєрея взагалі, а архиєрея Української Православної Церкви зокрема; бо спеціальну тернисту дорогу треба було йому перейти — за велику любов і незрадливу вірність до своєї святої Православної Церкви, національної Церкви, споконвічної Духової Матері українського народу.

Однак у Вашій особі ми вшановуємо і сан єпископський, і особу Вашу, що маючи надпересічні здібності, гідно несли і носили цей сан! Працьовитого, талановитого, невтомного, люблячого архиєрея, що так співзвучно і гармонійно поєднав в собі і сан і людську гідність, чим не всі можуть похвалитися.

"Через те, що Я вибрав вас із світу, через те ненавидить вас світ", — слова Божественного Спасителя до Своїх учнів і апостолів, Ви, Ваше, Високопреосвященство, повністю відчували на собі, випили повну гірку чашу, постраждали за ім'я Христове — були ув'язненим і засланим у далекі сторони холодної півночі...

Любов усе перемагає. Пов'язана з Вірою, стійкою, як скала, допомогла Вам усе перенести й приносила багато духовної потіхи багатьом, що були з Вами і на засланнях, і в Україні, і на вигнанні і в Канаді, на всіх шляхах історичних подій. Та ні заслання, ні погрози, ні німецька окупація, ні скитання під час війни, ні добробут

і воля в Канаді, не зменшили, не похитнули у Вас віри у Бога і любови до Української Православної Церкви і українського народу, а навпаки збільшили їх.

Не можна згадати і перелічити, Ваше Високопреосвященство, все те добре, що Ви засівали впродовж Вашого керування Східньою Єпархією і багатий врожай, якого ми збираємо. Вся Єпархія оновилася. Майже в кожній парафії нові церкви, катедра, собори, літні оселі, школи, хори — як земля своїми соками родить багату рістню, так і Ви соками своєї душі живили свою паству завжди, а особливо під час візитацій. Ви закликали всіх нас до Святої Віри, до християнського життя, до національної гідності і сьогодні Ви пригадували: "Ви діти славного українського народу, з багатою двотисячлітною культурою, яку світ подивляється, ото ж будьте гідними наслідниками славних предків!" Ці Ваші заклики і наука, коли не у всіх, то багатьом запали глибоко в серця і даватимуть доброякісні плоди.

І зараз, Ваше Високопреосвященство, через недугу Блаженнішого нашого Митрополита ІЛАРІОНА, котрому у свій час Ви уступили місце Правлячого Єпископа нашої Церкви у Канаді і якого Ви є Урядуючим Заступником, не зважаючи на Ваш поважний вік і слабе здоров'я, Ви не відпочиваєте. Усе, чим багата душа Ваша, чим повне серце Ваше, цілого себе Ви віддаєте святій Українській Православній Церкві, Богові і українському народові.

У праці, у пастирських посланнях, статтях, доповідях, поезіях, богословських творах, музичних композиціях, надхненних проповідях, милозвучному голосові, у молитовному служінні у богослужбах, Ви увіковічили і сан Українського Православного Архиєрея і себе, як особу!

Дорогий наш Владико! Нам так хотілося б, щоб ця доба розросту, розквіту, могутності нашої Церкви ще довго-довго продовжувалася... Ми щасливі, що Господь послав нам таких великих світочів, як Блаженніший Владика Митрополит Іларіон і Ви, Владико. Але в той самий час тривога закрадається в наше серце. Ми знаємо, що ці світочі в старшому віці і що таких велетнів наша Церква скоро не буде мати...

Тому у цей подвійний ювілей, вітаючи і вшановуючи Вас, Високопреосвященніший Владико, ми молимо Бога, щоб зберіг Вас до часу поки зможете підготувати гідних Вам архiepастирів і передати провід нашої Святої Церкви у певні руки, оставивши її забезпеченою у цьому неспокоїному морі людського буття.

ІВАН КАРПЕНКО-КАРИЙ

(До 125-річчя з дня народження)

Іван Карпенко-Карий — один з найвидатніших драматургів і діячів українського дореволюційного театру, якому він віддав понад сорок років своєї творчої діяльності. З його ім'ям пов'язане найвище піднесення в розвитку українського драматичного мистецтва в другій половині XIX і на початку XX століть. Разом з корифеями українського театру — М. Кропивницьким, М. Старицьким, М. Заньковецькою, М. Садовським, П. Саксаганським та іншими видатними драматургами й артистами — І. Карпенко-Карий боровся за високоідейну драматургію і сценічну майстерність, за український народ і його театр. Завдяки наполегливій праці цих талановитих і самовідданих творців, український театр в другій половині XIX ст. вийшов на чільне місце в громадсько-культурному і політичному житті України і здобув визнання далеко за межами її.

І. Карпенко-Карий визначився не лише як актор, режисер, організатор театру, насамперед він був великим драматургом. Це про нього Іван Франко сказав: "Він був одним із батьків нового українського театру, визначним артистом та притім великим драматургом, якому рівного не має наша література".

Глибокі змістом і досконалі формою драматичні твори Карпенка-Карого давали змогу українським корифеям виявити свою високу акторську майстерність, сказати нове значне слово в театральному мистецтві і не тільки українському.

Твори цього драматурга не лише збагатили репертуар театру, на них виховались і розвинулись таланти багатьох українських артистів.

Карпенко-Карий — літературний і театральний псевдонім Івана Карповича Тобілевича.

Народився він 29 (17 за ст.ст.) вересня 1845 року в селі Арсенівці, кол. Бобринецького повіту, Херсонської губернії (тепер Кіровоградська обл.). Батько його Карпо Адамович Тобілевич походив із зубожілої шляхетської родини і був управителем поміщицького маєтку. Він одружився з кріпачкою, яку викупив у багатого пана Золотницького.

Дитинство драматурга пройшло в селі, серед селян-кріпаків. Не раз він бачив жорстокість і свавілля панів та безправ'я і тяжку працю кріпа-

ків. Серце його прихилилося до скривджених і він переймав їхні звичаї, слухав їхні пісні, казки, які запам'ятав на все життя. Батьки його "...знали напам'ять багато віршів і пісень Шевченка, і вони були першими вчителями своїх дітей" — згадувала пізніше Софія Тобілевич, дружина письменника.

Мати Карпенка-Карого мала дуже чутливу поетичну натуру, гарний голос і знала безліч народних пісень. Син Іван з ніжністю писав про неї: "Матуся моя, яка не вміла читати, знала напам'ять "Наталку Полтавку" — скільки ж разів вона бачила її на сцені!" Тож не випадково з родини Тобілевичів вийшли чотири великі артисти: Іван Карпенко-Карий, Микола Садовський, Панас Саксаганський і співачка Марія Садовська-Барілотті, яка померла ще молодою.

Поступивши в театр, Микола, Панас і Марія взяли собі псевдоніми на пошану матері. Микола і Марія — Садовські, за дівочим прізвищем матері, а Панас — Саксаганський, бо мати народилася в містечку Саксагань. Іван взяв собі псевдонім, складений з імені батька. Карпа, та прізвища улюбленого героя з драми Т. Шевченка "Назар Стодоля" — Гната Карого.

Батько братів Тобілевичів, бідний і малописьменний, мріяв побачити своїх дітей освіченими людьми. Відправляючи сина Івана в Бобринецьке повітове училище, він казав йому: "Тільки учені люди живуть вільно. Нехай панам собаки служать, а не добрі люди. Тільки темнота наша та злидні примушують нас отак гнути спину весь свій вік! Учись, синку, учись! Ми люди бідні, ніхто нас не порятує, коли ми самі себе не порятуємо".

Учився Іван добре, але зміг закінчити лише Бобринецьке повітове училище. Мрії про університет розвіяли обставини життя і майбутній драматург став на шлях самоосвіти. Чотирнадцятилітнім хлопцем він став працювати писарчуком в канцелярії поліційного пристава в містечку Мала Виска, потім канцеляристом в Бобринецькому повітовому суді й ратуші, а пізніше в Єлисаветграді (тепер Кіровоград). Так працював він з 1863 до 1883 року.

Ще з дитинства І. Тобілевич захоплювався театром. Він міг пройти п'ятдесят верст пішки з Бобринця до Єлисаветграда, щоб побачити виставу "Наталка Полтавка" чи виступ прославленого актора Айри Олдріджа — друга Шевченка.

В Бобринці І. Тобілевич вперше спробував свої сили в театральному мистецтві — став активним членом аматорського театального гуртка, де він зустрівся з молодим ще тоді актором Марком Кропивницьким. Їх еднала любов до театру і вони скою потоваришували.

У 1865 році молодий Тобілевич переїхав на іншу роботу до Єлисаветграда, де широко роз-

Нехай Господь вислухає Ваші і наші молитви, про що будемо молитися у молебні, який зараз відслужимо, а Вас, Ваше Високопреосвященство, запевняємо, що наші серця горять любов'ю до Бога, нашої святої Української Православної Церкви і до Вас.

Благословіть нас, Владико, діток, котрих Ви так любите, і нашу молодь, щоб ми, як і Ви, могли послужити Богові, нашій Церкві й українському народові.

Іван Карпенко-Карий

горнув аматорську театральну діяльність. Через деякий час туди приїхав М. Кропивницький і організував домашню струнну оркестру, в якій брали участь Іван і Микола Тобілевичі.

На свою службу в міському поліційному управлінні І. Тобілевич дивився як на джерело засобів до життя, а весь свій вільний час віддавав театру та громадській діяльності. Маючи великі акторські здібності, він скоро став улюбленцем глядачів і головним учасником аматорських вистав. Разом з тим Іван Карпович писав до місцевої газети театральні рецензії і статті, був ініціатором створення школи ремесел і грамотності та одним з організаторів "Громади", учасником гуртка народовольців, і почав писати п'єси.

Така діяльність була для властей підозрілою і 1883 року його звільнено з посади як неблагонадійного, який "...взагалі не приховував свого малоросійського походження, виявляв українофільський напрям, чим кілька років тому викликав у ставленні до себе підозріння, що вимагали таємного за ним нагляду". Так звинувачувала І. Тобілевича жандармерія і тримала явний і тайний нагляд за ним ціле його життя.

Залишившись без праці, Тобілевич під псевдонімом І. Карий (пізніше Карпенко-Карий) вступає в труп Михайла Старицького і з великим успіхом виступає в Єлисаветграді, Одесі, Києві, Житомирі. Та незабаром (1884 р.) за протиурядову діяльність його засилають в Новочеркаськ.

Там І. Тобілевич, щоб прожити, пробував ковалювати, потім навчився опрацювати книги і відкрив палітурну майстерню, але писати не кидав.

Бути ж письменником, та ще драматургом, у часи валуєщини означало терпіти гоніння і переслідування. Ось що писав І. Карпенко-Карий про тодішнє становище української драматургії і театру: "...якщо візьмемо зокрема народню, південноросійську, так звану малоросійську сцену, то до загальних утисків треба додати спеціально встановлені, наче зумисне, аби знищити народний театр. Перекладати з іноземних мов для малоросійської сцени — заборонено; писати з історичного минулого — заборонено. Слова "запорожець", "козак", "рідний край" жупел для цензури, і якщо п'єса хоч сяк-так порядно скомпонована та має ці слова, то краще й не посилати її до цензури — однак не дозволять".

В Новочеркаську І. Карпенко-Карий написав п'єси: "Бондарівна", "Розумний і дурень", "Наймичка", "Безталанна", "Мартин Боруля". Збагачений великим життєвим досвідом драматург писав свої твори з життя, показуючи його складності і суперечності, заглиблювався в гущу народу, шукав нових шляхів в українському драматичному мистецтві. Теми і сюжети своїх творів він брав із сучасного життя українського народу і його історичного минулого. І. Франко писав, що І. Карпенко-Карий "...міцно держиться рідного ґрунту, розбирає в своїх драмах насущні потреби й вищі духовні інтереси українського села в сучасну добу і в минувшині".

Ще до заслання драматург написав першу свою драму "Бурлака", в якій показав не саме лише безправ'я селян, але й причини його. На боротьбі і суперечностях всередині селянської громади побудований конфлікт драми. Цю драму І. Франко вважав за "найбільш політичну з усіх п'єс Карпенкових". Цензура протягом 14 років не дозволяла ані друкувати, ані ставити її на сцені.

Про п'єсу "Підпанки" цензурний комітет писав: "П'єси з таким змістом, які вказують на гніт і насильство поміщицької класи над селянами, ні під яким видом не можуть бути дозволені ні до друку, ні для вистави", оскільки вони "зблукують у глядачів почуття розбрату, гніву і озлоблення нижчого стану до вищого". Двадцять років ця драма була під забороною.

Тогочасна громадськість гаряче вітала нового талановитого драматурга, твори якого з успіхом ішли на кону театрів. Але більшість з них були дозволені цензурою лише після багаторазової переробки.

Найбільш популярними в той час були п'єси "Наймичка" і "Безталанна", головні ролі в яких виконувала геніяльна Марія Заньковецька. Після вистав "Наймички" у Петербурзі 1886 року М. Садовський писав: "Уперше в житті своїм цей ситий, блискуче одягнений салон побачив дійсне мужицьке життя. Життя того мужика, якого він бачив тільки з вікон вагона, в якому досі вбачав робочу тварину, яка з його погляду не мала ніякого почуття, ніякого болю, ні страждань... Уперше в житті своїм салон побачив таку артистичну гру, з якої повинен був переконатися, що

в мужицькому змученому працею тілі під драгою його свитиною б'ється чисте серце, гаряче серце".

Після Новочеркаська І. Карпенко-Карий відбув ще два роки заслання на своєму хуторі "Надія" (на Кіровоградщині). Там він написав свої найкращі п'єси: "Сто тисяч", "Сава Чалий", "Хазяїн", "Суєта".

1889 року письменникові дозволено виїжджати з хутора "Надія" і він присвячує себе справі розвитку українського драматичного мистецтва.

Спочатку Карпенко-Карий працював у трупі М. Садовського, а згодом разом з П. Саксаганським очолив окреме театральне товариство. Труп мандрує по всій Україні, з великим успіхом гастролує в Петербурзі і Москві. Карпенко-Карий блискуче виконує ролі Назара Стодоли, Возного ("Наталка Полтавка"), городничого ("Ревізор" М. Гоголя) та багатьох персонажів власних п'єс.

Карпенко-Карий стає одним з найпопулярніших театральних діячів. Поруч з напруженою роботою в трупі він продовжує свою драматичну діяльність, своєю творчою практикою трупа Саксаганського і Карпенка-Карого утверджувала високу ідейність, реалізм і народність на українській сцені.

Усе своє життя драматург присвятив служінню українському народу, його культурі, мові, театру. В листі до брата П. Саксаганського 1898 року Карпенко-Карий писав: "Тепер для театру нашого такий час, котрий в історії може лічитися "відродженням"... Ради України, нам дорогої, ради скривдженого народу... — ми зробимо, що в наших силах".

Письменник-патріот навчав молоде покоління любити всім серцем рідний народ, служити йому самовіддано. В листі до сина Назара він писав, що студентові потрібно "винести з школи чесні погляди на свій народ і теоретичне знання всіх благородних напрямків, які існують серед найкращого передового покоління. Зо всіх існуючих теорій молодий чоловік повинен взяти в основу життя ту теорію, котра найбільше проводить ідею любови, ідею щастя, економічного благосостояння свого народу".

Карпенко-Карий написав всього 18 оригінальних п'єс. "Та проте цілість драматичної творчості Карпенка-Карого, — писав І. Франко, — наповняє нас почуттям подиву для його таланту. Обняти такий широкий горизонт, заселити його таким множеством живих людських типів міг тільки першорядний поетичний талант і великий обсерватор людського життя".

М. Кропивницький писав, що Карпенко-Карий "зоставив по собі завидний слід, котрий не заросте і не задерне, доки живе Україна".

Помер Іван Карпенко-Карий 14 (2 за ст.ст.) вересня 1907 року. Поховано його, згідно волі небіжчика, в селі Карлюжино недалеко від хутора "Надія".

Іван ДРАЧ

РЕКВІЄМ ПАВЛОВІ ТИЧИНІ

Закочувалось за вечірній пруг
Тичинине золотооке сонце...

Він ще не знав про це,

а вже ВОНА ходила

Навшпиньках по його кімнаті-хаті,
І до книжок приночувалась ласо,
І вже косу поставила на покуті,
Ледь брязнувши, ледь хряпнувши кіссям...
Він ще не знав про це,

а вже ВОНА чигала

На душу ніжнотонну, сонцетканну
І мітила йому кіссям в міжбрів'я,
Аж тамувала віддих, щоб не схибити...
Закочувалось за вечірній пруг
Тичинине золотооке сонце,
Він ще не знав про це,

і він співав, як дихав,

І пісня била з джерела гіркого
І пахла бджолами із довбаного вулія,
Древлянською пергою, ярим воском
Та сизим прахом звергнутих століть —
Не атомними сурмами безодні.
Поет співав глибинно, старовинно
Бояновими сивими устами:
"Були люде невірні,
Вони в Бога не вірили,
А вірили у цмочище,
У лютее у зміїще".

І думалось мені, коли він ще не знав,
А може, знав, та про знання не відав
Й собі самому, то мені гадалось:
Чому такий він ніжно-безборонний?
Чому завжди, на вулиці зустрівши,
Так хочеться його під руку взяти
І провести, щоб навіть лист каштана
Не впав на його тишу золоту
І не побив її тяжким сліпучим громом?
Чому так хочеться побігти в його роки,
В його далекі молоді літа

Й собою затулити його арфу —
Бо ж подарована була Вкраїні арфа —
Одна-однісінька на все життя Вкраїни...
Чому так прагнеться побігти в його долю —
В його єдину стокрилату долю
І лиш добро пустити в її крила,
А зло одринуті, одкинути, знебути?!

Про винятковість йшлося, про геніяльність
Як про пилوک метелика, як про меди бджоли,
Та ще про струни арфи, що єдині...

Коса ударила по арфі — струни вмерли,
Заплющилися карі очі в арфи,
І він лежав до арфи головою,
А в узголов'ї арфа безголова...

Як закотилось за вечірній пруг
Тичинине золотооке сонце,

На серце впала божевільна тиша,
Ви ччете, як всюди дзвонить тиша,
Як без Тичини тиша громом вибухає!

ЯКА НА СВІТІ ТИША БЕЗ ТИЧИНІ!

Є. К.

К-ія

Данило СЕНЕКА

МОЛИТВА

"О, Отче наш, іже еси на небесі" —
Молитва скрізь одна і скрізь одна мотузка.
Один говорить "так", а друга — "Сі" —
Він українець, друга андалюзка,
Й свободі шлють молитви голосні,
Та завжди все вирішує мотузка.

Обмежена мотузка. Поводок.
На ній як встати — лиш на задні лапи,
А в бік зробити можна тільки крок.
За все ж непередбачене розплата,
Над головою — блискавка — батіг,
Й господаря — "царя" підступні ласки.

Він кістку дасть, батіг же звалить з ніг,
Зірве усмішки лагідної маску.
То ж краще помолитися — і край:
Лови подачку, щоб не передумав.
А коли їсти є — тоді і рай —
Жени ж від себе геть обійми суму.

О, холуї — собаки, вовча кров,
Що в жилах ваших, дасть про себе знати,
Коли переборовши глум розмов,
Ударить думка: "Деспоте проклятий"?
Коли? Якщо господар-бог ураз
Захоче показати як вас любить,
Чи зможете не крикнути "Ура",
А показати вишкірені зуби?

Можливо, скоро. Сурми провісні,
Покличуть рід пригноблених на битву.
А поки що шепоче з уст молитва
"О, Отче наш, іже еси на небесі".

"Во глубине сибирских руд"
Завжди кінчаються повстання.
Ось там покажуть "в щастя путь" —
Як схочуть — плюнуть, розітруть —
І будеш добувати ртуть, —
Не перший, але й не останній.

Стоїть! Лопата у руці.

Німе питання на лиці.
А очі повні болю й суму.

О ні, у них не каяття, —
(Свободі він віддав життя) —
У них важка й сувора дума.

За що я тут? Чому і як?
Я не продався за мідяк,
Як ті, що поряд воювали.
Та зради хижі павуки —
В них ціль одна, у всі віки —
Тенета підлості зіткали.

Вже й сивина, як перший сніг,
Старі вояки збиті з ніг,
Але нові вже народились.
Подій великих на зорі
Ростуть орлята бунтарі,
Що й в Україні гнізда звили.

ЕКСКУРСИ В ІСТОРІЮ

Хтось колись кинув клич такий:
"Наше плем'я — найкраще плем'я".
Продзижчали, мов кулі, роки,
А над світом згущалась темінь.

Виростало плем'я в народ,
Що скорити хотів слабого.
Завойовники всіх пород
Оббивали чужі пороги.

І росли на крові чужій
Молоді світові держави.
Завойовані ж, як вужі,
Ненавиділи... та дрижали.

А диктатора чорний рот
Долю націй вирішував просто:
Хай "великий" живе народ
Реготали на п'янках тости.

Як багато живцем гниє,
Як багато живе для втіхи,
Як терзають серце мос
Нагаї дилетантського сміху.

Зрів в глибинах народний бунт,
Вибухав, як розкутий атом,
Але Київ, чи Трапезунт —
Скрізь за бунти одна розплата.

Україна 1970

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

З нагоди Свят Різдва Христового та Нового Року вітаємо Центральний Комітет та Головні Управи ОДУМ-у США і Канади, редакції журналу ОДУМ-у "Молода Україна" та газети "Українські вісті" в Німеччині, всю одумівську родину, управу та членів корпорації для утримання дому ОДУМ-у в Чикаго, жіночий відділ ТОП-у та всіх тих, хто допомагає в праці ОДУМ-у, українські церкви, членів демократичного руху, українські молодечі, громадські та релігійні організації і всіх наших друзів та прихильників і бажаємо всім всього найкращого в Новім Році!

Філія ОДУМ-у в Чикаго

Валерій ШЕВЧУК

ПЕРЕДВІЧНИЙ ГОЛОС

ТРИСТА ЛІТ САМІЙЛА ВЕЛИЧКА

"Історія України захоплює кожного своїми подіями і напівказковими героями, народ дивовижно оригінальний, земля прекрасна. І це все досі ніхто не з'явив перед очі просвіченого люду, тоді як Україна давно мала своїх і композиторів, і живописців, і поетів".

Т. ШЕВЧЕНКО. З листа до П. І. Гессе

Ми не знаємо його обличчя. Чи був він високий чи малий, якого кольору мав очі, який він на вдачу, хто були його рідні й друзі. Все, що дійшло до нас про його життя, — лише окремі скалки; ми знаємо про нього лише те, що ненароком сказав він про себе на сторінках свого літопису. Його життя спалахнуло яскравою зіркою на зламі XVII і XVIII століть, і від цього спалаху лишилася велична пам'ятка його духу. Він заповів її своїм землякам, що живуть, як писав "у малоросійській Україні пообидвабич Дніпра", радше тим із них, хто матиме невситиму жадобу до знання та книг. Його ім'я і його дух проходять через спопеляючі хвилі часу і дивним чином нагадують про себе. Лише те стає нетлінне, що створено гарячим серцем, великим розумом і великою працею.

Триста років тому народилася людина, ім'я якої згадуємо з пошаною. Бо вона поклала собі на плечі тягар, який, може, не під силу був би багатьом.

1702 року йому судилося знову проїздити через Україну: через Волинь і Галицьку землю до Львова, Замостя й далі. Сумна то була подорож. Довкола стигла пустка: він побачив багато безлюдних міст, замків і порозвалюваних валів, що колись були насипані людьми, наче гори. Тепер вони правили за притулок всілякому гаддю та хижим звірам. Повз його очі пропливало все це: Чолганський, Константинів, Бердичів, Збараж, Сокаль — були то міста малолюдні чи зовсім порожні, поруйновані. Перед ним лежали просторі поля й розлогі долини, ліси й сади та красні діброви, ріки, стави, озера — все це заросло тростиною і непотрібним молодником...

Йому було тоді тридцять два, і він раптом відчув: тут, у цій пустці, робиться старий від руїни. Бо він бачив тут і там багато людських кісток, що світили до неба незбагненим запитанням. Біль і непевність, тяжка ураза переповнили його вщерт, і він запитав себе: що сталося на цій землі, яку він так любив і про яку стільки думав? Хто спустошив її, хто збавив? Можливо, в час відпочинку він надмірно в'язнув з розпитами до старіших козаків. Але один казав так, другий інакше, і він зрозумів: треба дізнатися про все самому. Це був один з найзначніших моментів його життя, бо після тієї виправи душа його запалилася вогнем, що горів у ньому цілий його вік. Той вогонь зародив одного з найбільших україн-

ських істориків та письменників — Самійла Величка.

Дивно складається життя тих, кому лягає на плечі важка робота ратая культурних перелогів. Вони здебільшого йдуть навпомацки, і, може, випадково втрапляють на поле свого подвижництва. Хтосьна, чи мали б ми літопис Величка, якби ціла низка житейських перипетій не поставила перед ним порожній, як на його очі, простір, — він побачив (поринувши в книги, збираючи людські розповіді, переглядаючи літописні свідчення, читаючи польських і німецьких істориків), що скрізь, де висвітлюється історія його батьківщини, панує хаос, безладдя, що земляки, його предки, не записували історичні діяння свого народу і не прагнули рятувати їх від забуття. "Давні лінійні писарі, — пише він, — не потрудилися з'явити славні й великі діла своїх вождів", — все прикрила темрява. Він відчув, що йому буде задушно, коли нічого тут не вчинить, що його пектиме сумління, бо перед ним увіч, постало питання, неминуче майже для всіх великих людей: коли ніхто не зробив того, зроблю те я! Була це відчайдушна ухвала.

А життя Величкове складалося так, що завжди він наштотхувався то на одне, то на друге історичне свідчення. Писарювання в генеральній канцелярії сприяло тому найбільшою мірою. Коли визрів у нього намір писати свій твір, сказати важко, — звісно, задовго до того, як злетіла з пліч голова Величкового патрона Кочубея. Це був 1708 рік. За житейським законом (пані б'ються, а мужицькі чуби тріщать) вибито зі звичайної колії писарського життя і канцеляриста генеральної канцелярії Самійла Величка. Волею долі він змушений був, відсидівши якийсь час в ув'язненні, стати поза справами й житейським плином. Він опинився в становищі митця, який міг лише спостерігати, маючи велику силу гулящого часу і чималий запас документів — універсалів, діяріюшів, листів.

"Чи може бути для людського норову, — пише Величко, — щось краще й приємніше, як читати книги і знати колишні людські діяння та вчинки? Чи може що краще полікувати печаль, як той же книжковий, пильно й уважно вживаний, медикамент? Коли я мав скорботу, то сам те пізнав, вдавався-бо до читання і слухання книжок і, дізнаючись про різноманітні людські випадки й бідства, вчився терпляче зносити і власне нещастя. Я покладався тут на приказку — в терпінні вашім знайдеться душа ваша!"

Величко їде спершу в Диканьку, а тоді в Жуки під Полтавою, де йому дає притулок син Кочубея. Звідси, з місця усамітнення, він може вільно проглядати сімдесятирічний шлях історії своєї батьківщини. Робота, яку він замислював, мала бути особлива — такого до нього, мабуть, не ро-

Портрет Б. Хмельницького,
вміщений в літописі С. Величка.

бив жоден українець. Ми ніколи вже не визнаємо, скільки днів і ночей цей великий трудівник писав свою працю, скільки свічок згоріло на його столі — про це можуть нагадати хіба що дірочки в рукописі, пропалені іскрами з люльки, і той незначний на стороннє вухо факт, що в кінці життя свого Величко... осліп. Можна додати ще й те, що повний текст літопису, очевидно, склав би близько ста теперішніх друкованих аркушів.

Тут є чого дивуватися: праця в усамітненні без жодної надії, що твір твій побачить світ. Праця заради самої праці, погук у порожнечу, дні, місяці, роки, витрачені лише на це... Чим грілося його подвижництво, що так довго живило цей дивний, великий вогонь? Хто подякував йому за життя його? Чи думав він про свій хід у безсмертя, чи було йому це байдуже?

Десятки таких запитань постає перед людиною, яка хоче осягти цей надзвичайний феномен. Вгадувати тут щось важко. Але визбравши по

крихтині всі звістки, подані в літописі Величком про себе, можна якоюсь мірою прояснити й це. Не марнолюбство штовхало Величка на велике його самозречення і живило фанатичну працелюбність. Керувало ним тут інше — великий його біль.

"Ідуть із Польщі на Україну дві сестри, — писав він, — нужда й біда, в товаристві їм подібних, а своїми згубними лікерами вони напоїли наш козацько-український народ, справжній, простодушний і добросердечний...". Не в порожнечу посилав він свій твір. Про це промовляє і його постійне звертання до кожного собі читача, який усе-таки має в нього бути і який колись із шанобсю поставиться до його праці. А в кінці першого тому літопису він досить відверто каже про поета С. Твардовського, що хоч той помер, "але праця його не померла і прийнята до людського спожитку, віддаючи пам'яті цікавих незабутню славу його розуму".

Величко — один з найосвіченіших людей свого часу. Добре знав польську, німецьку й латинську мови, був ознайомлений з польською історіографією, покликуються в своєму літописі на праці різних письменників, вносить у твір свій велику кількість документів, узятих із архівів, канцелярій, використовує власні спогади і записки знайомих. Він знає практику римських істориків, і як Лівій, Цезар і Тацит, вкладає в уста своїх героїв високі зразки промов, яких, може, історичні діячі й не виголошували, але могли виголосити.

ПРОМОВА НА ПОГРЕБІ ГЕТЬМАНА ЗАПОРОЗЬКИХ ВІЙСЬК, ВИГОЛОШЕНА ЙОГО СТАРИМ СЕКРЕТА- РЕМ САМУЇЛОМ ЗОРКОЮ В СУБОТОВІ, У СЕРПНІ 1657 РОКУ

Жити й умирати, либонь, постановлено так
всесильним Божим декретом, висловленим до на-
ших предків — живіте й множетеся, бо землею ви
є, до землі й підете! Отак смерть людська звикла
наповнювати серця живих, панове полковники,
вся старшино з усім товариством Запорозького
війська і вся Річ Посполита Українська, непохит-
ним і непогамованим жалем! Прийшлося нині й
нам після веселих минулих часів слухати смутні
плачі і рясними сльозами заливати обличчя наше,
адже мусимо оглядати на смертельнім катафал-
кові і віддавати останню шану гетьманові на-
шому, Богданові Хмельницькому, справдешньому,
даному нам від Бога вождеві, якого забрала від
нас неблаганна смерть.

Помер той добрий вождеві наш, полишивши по
собі нескорту славу, дякуючи голові якого не
тільки ми, його підручні, але й уся Малої Русії
Річ Посполита могла жити довгі літа при ща-
сливих успіхах. Помер той, кому разом із вашою
милістю панством всюди допомагала стояти при
своїй правді за вольність і свої старожитні права
проти братів, а разом з тим ворогів наших поль-
ських савроматів, всемогутня Божа рука. Помер
той від чийого гарматного й мушкетного гromу
не лише тремтіла ясновітна Сармація старожит-
них Вандалів, а обидва береги бурливого Понту

Евксінського зі своїми міцними замками й фортецями (...), дрижали й тряслися, огорнені мушкетним козацьким порохом, і самі царгородські стіни. Помер нарешті той, завдяки справі якого могли, оживлені, ніколи не вмирати старожитні права і вольності українські та цілого Запорозького війська. Не стає мені слів, щоб вияснити й вичислити цноти й вашу рицарську діяльність, яку ви хвалебно виказали при даному собі від Бога вожді та гетьмані Богдані Хмельницькому за пошкоджені й потоптані поляками старожитні права і вольності братів своїх — було це на багатьох місцях і чинилося з великою перевагою й відвагою: ви наслідували в тому старовічних предків своїх слов'ян, які давали свою допомогу великому Олександру Македонському, а також сцигів, цимбрів і козарів. Нехай виповідають людською мовою про вашу рицарську діяльність поля й долини, пустелі й гори, мури й гарматні рури, коли вставали й воювали за вольності свої з мужнім і величним серцем, з лицарською й богатирською відвагою проти ворогів і братів своїх савроматійських, і це ви доказали й доказували на Жовтих Водах, під Корсунем, Пилявою, Збаражем, Зборовим, Берестечком, Білою Церквою, під Львовом, Замостям, Нестерваром і Баром, під Кам'янець-Подільським і Жванцем, під Батогом та Охматовим і в інших численних місцях, яких не виміряю.

До тебе звертаю добру мову, милий наш вождю, державний руський Одонацерю, славний Шкандербегу, гетьмане славного всього Запорозького війська і цілої козакоруської України, Хмельницький Богдане, до тебе мова, скуютого зараз між чотирьма дошками і мовчазного, вимови й розпоряджень якого невдовзі перед тим слухало нас сто тисяч, і ми готові ставали на всякий твій кивок. Чому так швидко став ти мовчазним Гарпократом, принаймні наслідуєш німого Атгіса, промов до нас, братів своїх, і навчи нас, як маємо жити без тебе і як поводитися з навколишніми нашими друзями й ворогами; то ж цей німородний Атгіс застеріг був ретельною вимовою батька свого, короля, що його має забити власний жовнір. Ти ж, уміючи доброї мови, скажи нам і дай пересторогу, щоб не були ми звоєвані і переможені ворогами нашими. Відволічи хоч на малу хвилю теперішнє право твоєї смертоносиці, а коли того ти, над змогу живих, не в силі вчинити, то принаймні вмоли там, у Божім маєстаті, куди посилають тебе, надпотужного пана, щоб по відході твоїм ударував нас щасливим життям і зберіг у цілості та мирі нашу вітчизну. Ми ж тут, на землі, благодієм Божий маєстат, щоб наділив хвалою своєю своїх вибранців. Амінь.

Для Величка не схована філософія, і він знає не лише античні імена, але й твори античної літератури. Події він подає на тлі європейської історії і виповнює літопис власними роздумами. Він класичний представник барокової літератури — його речення важке, проте величаве, він здатен підноситися до трагічного й героїчного патосу, тон його оповіді то спадає, втишується, то буру-

нить. Мов іскри, спалахують у тексті гумор та іронія, оповідь прикрашається описами рідної природи, метафорами, густо розсипаними прислів'ями. По всьому тексту розкладено чимало легенд та віршів: сатири, памфлети, панегірики, уривки з поеми Бучинського-Яскольського про другу Чигиринську війну 1678 року тощо. Часом ці поезії повні справдешнього почуття.

Але попри все — величезний фактаж, який ставить цей твір у число найповажніших історичних джерел з історії України.

Під кінець життя, як уже сказано, Величко осліп. Напружена багаторічна праця далася взнаки. При житті він був іще в 1728 році, бо жовтнем того року датовано передмову до його перекладу з німецької мови широкої географії, названої Космографією. Сліпота тяжко гнітила його, і він поспішає. Хоче укласти для свого народу ще цю працю, через яку читач зможе довідатися про всілякі "племена й монархії, моря, ріки, дерева, рослини, метали, дорогі каміння й інші всілякі речі, що родяться на землі й воді". Тут він подає ще й силу інших звісток. Борючи свою недугу й немічність, примушує допомагати собі, засаджує до переписування учнів, яких навчав грамоти, але учні виявилися ліниві, сліпого не раз брали на кпини, він, мабуть, терпів не одну гірку хвилину, борсаючись у глибокій прірві ночі. Та вогонь його все ще горів.

Він десь і згорів у сутінках XVIII віку, і лише через століття з чвертю його рукопис випадково втрапив до рук учених; у ньому вже бракувало початку й кінця, доброго шматка першого тому. Але доля цього рукопису була світла. Бо одним з перших читачів та послідовників Самійла Величка став Тарас Шевченко.

"Україна", 1970.

Вітаємо Вас Ваше Преосвященство, Архiepіскопа Торонта й Східної Канади і заступника Митрополита Іларіона УТПЦ в Канаді, з 85-літтям Вашого життя і 50-літтям пастирської і архипастирської праці в нашій Українській Православній Церкві.

Щастя Вам Боже в дальшій праці.

ЦК ОДУМ-у

Високопреосвященніший Влади́ко!

Вітаємо Вас з днем 85-ліття Вашого життя та 50-ліття пастирської та архипастирської праці для добра Української Православної Церкви та України. Дякуємо Богові, що дав Вам здоров'я, витривалості і мужності дожити до цих років.

Ми, одумівці, сердечно дякуємо Вам за Вашу цінну працю та щирі опіку. Бажаємо Вам ще багато років життя та здоров'я, щоб Ви з Божої ласки і далі вели нас до світлої мети.

ГУ ОДУМ-у КАНАДИ

Галина ТУРЕЛИК

П'ять віршів про кохання

* * *

Не дочекались. Не догукались.
Гарячі скроні не холодити.
Вмирають квіти, відходять дати.
Не зупинити. Не зупинити.
Закам'яніє останнім сумом
все, що кипіло, все, що кричало...
А ти у хвилю таку подумай,
що і камінням вогонь кресали.

* * *

А ти уже у мене майже сивий —
за нас обох розлуці розплатився,
і нині ми цілуємось під зливою,
уперше за останній рік так близько.
Минулі болі розрядились громом,
оцим дощем з голів злилися наших.
Мені одній, лише мені відомо,
як я ставала у розлуці кращою.
Під зливою тремка і яснолиця,
стою, на тебе юні очі зівши.
А в тебе теж від мене таємниця —
як у розлуці ти ставав сильнішим.
Було... пройшло... відлопотіло зливою
і, може, ще не раз прийде неждано.
А ти уже у мене майже сивий,
і ти у мене ще такий коханий...

* * *

Ти не бійся ні тої ніжності,
ані надто грубої ревності,
ані того щасливого тижня
серед тисячі днів непевності.
Те, що дуже давно збиралося
по краплині, як мед весінній,
не розсип у щоденнім галасі
і не кинь на майбутнє тінню.

Не обожнюю я минуле,
та сильніше за всяке горе
те, що в юності я почула,
як молитву коханий творять.
Це не вперше і не востаннє,
та для мене лиш раз єдиний.
Ні, вона не була оманна...
Ні, була... та ніхто не винен.
Ти не бійся отої ласки,
до руки притулилась щокою.
Що не вмерло до цього часу,
те вже завжди буде з тобою.

* * *

І от я зупиняюсь на півкроці.
Великими зіницями до тебе.
Мені тебе, ти розумієш, треба,
як треба сонця.
Ще не забула самоти нічної,
де ходить лихо, тихо ходить лихо,
я ще стою, смутна, як олениха,
над чорною рікою.
Та я уже не просто промінь білий,
я різноцвіт, я стоколір'я денне.
Ти міг би навіть не питати в мене,
чи я любила...

* * *

Припам'ятаю, аж притихне осінь
та коней у весну — назад — поверне,
щоб обернувся ти лицем до мене
і відгорнув з чола мені волосся.
Сяйнули квіти... сто мільйонів квітів,
яким не знаю досі ще наймення,
щоб обернувся ти лицем до мене,
лицем, котре мені ще нині світить.
Припам'ятаю, аж далекі губи
опустяться куточками в печаль.
Я бідна, бо мені лишився жаль,
багата я, бо любиш, любиш, любиш!

Поезія 70

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Центральний Комітет, Головні Управи ОДУМ-у США і Канади, Головні Виховні Ради, Управи Товариства Одумівських Приятелів, Управи філій ОДУМ-у, редакція та адміністрація журналу ОДУМ-у "Молода Україна"

сердечно вітає з Різдом Христовим і Новим Роком

український народ на Батьківщині та у вільному світі, український екзильний уряд УНР, духовного опікуна ОДУМ-у, архиереїв українських церков, братні організації, всіх одумівок і одумівців, членів Головної Виховної Ради, Товариства Одумівських Приятелів, дописувачів, читачів і передплатників журналу ОДУМ-у "Молода Україна", часописи "Українські вісті" в Німеччині та "Свободу" в США, що містять безкоштовно одумівські сторінки, всю українську пресу та всіх симпатиків і прихильників ОДУМ-у та бажають всім радості, здоров'я і всього найкращого в праці й житті!

Співочий гурток філії ОДУМ-у в Торонті.

Хор і бандуристи філії ОДУМ-у в Чикаго, керівник А. Луппо.

Танцювальна група філії Міннеаполіс, Мін., США

Іван ЧЕНДЕЙ

ІВАН

(Закінчення)

Відтоді вже не бувало повеней, які рушили б їх... Не помітили діди, як їх купка обросла цілою громадою, як вже ними повідалося про Андрія Граба. Коли цей служив громаді, у селі побудували велику школу і кооперативу. До цього школа була у ветхому церковному будинку і чотирьох селянських хатах. Кооперативна крамарня будувалася, щоб збити ціни по лихварях, та й щоб громада мала зиск з торгівлі, не самі тільки зайди.

Отак кожен з давніх сільських вожаків дістав своє. І найбільше гіркого сміху та огуди було, як повелося про Дмитра Сука і Федора Дудру. Бо всі тут зійшлися на тім — ніхто перечити не смів і не міг, — що в селі нічого доброго Сук по собі не залишив. Хіба п'ятьох копильців-байстрюків. А Федір Дудра видався таким гірким п'яничкою, що, неборака, пропив не тільки кооперативу, але й одної зимової ночі по дорозі від Зельманової корчми сам трапив до замету, тут заснув і закаханів.

Хтось із слухаючих кинув, що Дудра взагалі був не чоловік, а "барахло", при цьому хтось голосно посміхнувся. Інші мовчали й думали. Тому, либонь, сміх один здався тут таким легким і недоречним.

— Ей, дайте собі pokій! Досить було старостам! Були люди, а була і нічужка! Нема села без болота, а лісу без терня! — рукою махнув Андрій Сопун і повернувся до Коциби:

— Кажіть, Федоре, чому піпу кресалом палите, а не сіркачем? Куриво май смачне ци копійчину за сіркач шкодуєте?

— Чому палю огнивом?.. Копійку не шкодую! Палю тому, бо сіркач мене злим сопухом дущить, а кресалом чиркнув — та й готово!

Дивним видався доказ Коциби про перевагу криці і кременю над сірником для дідів і тих, що їх тепер обступили. Та ніхто не промовив і слова. Бо саме в цю хвилину надворі показався Іван Стах. Високий, зсутулений, він ступав важко, мов на плечах ніс тягар не по силі. Від дощаних воріт доріжкою Стах пішов прямо до хати, що тепер дивилася на широкий білий світ відчиненими вузьенькими вікнами, блимотіла сліпим пломенцем свічки-вощанки, мурмоніла дідом Ребричкою — дочитував останні псалми царя і пророка Давида. Хата Каламарів пахла кнупером, м'ятою, чебриком та іншими верховинськими зелями, що ними був прибраний та обкладений Іван Іванович у довгій труні з білих ялинових дощок.

Діди поволі піднімалися з колоди, крєктіли, випростовуючи засиджені кості.

Стах переступив високий поріг з сіней до кімнати. Тут на довгій лаві сиділи скрушені бабки, жмуточками тримаючи коло носа мароян, буждеро і васильок. Під столами на давно закинутій іржавій лопаті попелом сівіли дотлілі жарини,

над головою Івана по останній сторінці псалтиря нипав невисокий, непоказний, в раменах згорблений од літ, що лягли важкою ношею, дід Федір Ребричка. Він не звів голови од псалтиря, коли старий Іван Стах опинився над мерцем із складеними пальці між пальці руками.

"Ув-ва-а!.. Ув-ва-а-а", — почув умить Іван Стах голос немовляти, побачив, як бризнула в кадці вода, коли до неї занурив хрещеника. Дихнуло ще запахом ладану і свічок, а потім уже бачив Іванкову маму в білій вишиваній сорочці, гаптованій шовком і мережаній дрібною стрічкою, в квітчастій спідниці серед лук і нив з хлопчиком за ручечку тоді, коли сам вів громаду полями для благословення й освячення посівів. А тут йому поле уже запахло зелом і колосом, плодом і проростанням трав, небо засвітило високим сонцем і далеким-далеким овидом. А потім усе зникло, бо перед Іваном Стахом умить став високий, дебелий, по-злому впертий і непомірюваний при слові Іван Каламар у ту великодню п'ятницю зовсім недавно, здається — вчора...

— Іванку, Іванку!.. А що ти мені казав?.. — промовив Стах і погладив Івана Каламара по холодному лицю.

На дверях діди розступилися, бо входив дяк — невисокий, недолугий в плечах Панас Скорух з молитовною книгою...

— Благословен Бог наш!.. — прорік Іван Стах таким молитовним голосом, наче у ньому щось безнадійно і назавжди урвалося.

Скорух татараторив скоромовкою "святий Боже", "Отче наш", далі ціла громада жінок, дідів спершу строкато й незібрано, потім вирівнюючи, більш злагоджено й злагоджено заспівала:

— Со духи праведних скончавшихся душу раба Твого, Спасе, упокій, сохрания ю во блаженній житні, яже у Тебе, Человіколюбче!..

Тропар ворохобно заметався по кімнаті, забився по кутках, далі крізь відчинені вікна бентежно вирвався надвір, закрутився між зеленими деревами саду й поплив усе далі, далі, никнучи і ни́діючи в далекому просторі.

Коло самої печі при вході у переповненій людом кімнаті стояв без межі та краю одинокий старий Каламар. Якби високі гори посунулися і привалили його, було би йому легше. Побіліле волосся на голові збите й покуйовджене, глибоко посаджені очі покаламутніли і виблякли, лице сполотніло. Він дивився в той кут кімнати, де правилася похоронна треба, і тепер нічого з молитов не чув, нікого з присутніх не бачив.

Кобись не пив, мене не бив,

Я би тя любила,

Та на кожную неділицю

Кучерики вила!

Ой та кучерики вила,
Кучері чесала,
Кучерики пригортала,
В личко цілувала! —

зринула пісня-коломийка за тим весільним столом, де сидів жених — Іван у золоченому барвінку, де сиділи сватове та кумове, де гостилася уся Каламарева родинка — близька і далека. Пісню співало зігріте музикою і паленкою жіноцтво тонко, доладно й душевно, а тут вривався у спів завзятий парубоцький голос владно і дужо:

Ой та ми ся та любили,
Та ми ся не знали?
Того дуба ізрубали,
Де ми ночували...

Старий Каламар при цьому співі уже бачив тільки свого сина Івана, що за столом стояв з великою зеленою пляшкою в руці й тягнувся до своїх побратимів-парубків, аби налити кожному на прощання з парубоцтвом своїм. Гості випили гуртом, потім музики вдарили по струнах, і жених перший вибирався з-за столу до танку.

Каламар сахнувся ближче до порога й сперся плечем на одвірок, бо з жахом подумав: на цих столах пригощалися кумове тоді, коли малого синка нарекли Іванком, на них лежав великий весільний коровай молодої з барвінковими вінками молодих, на них воском стікала свічка тепер...

Думав, що легше було би йому, коли міг би собі заплакати.

А сльози як заклалися — не текли...

Блиснула на сонці мідь. Запізнілі хлопці шикувалися громадкою під тупий приглушений стукіт молотка, що ним прибивали віко труни.

Надривно, незлагоджено, то з хрипотом, то з натужним писком, подули самодіяльні труби.

Марш колихнувся на габах зелених весняних хвиль довколишніх садів і лук, а коли до нього впало запопадливе і розміряне гупотіння бубна, на церковній вежі бомкнув похоронний дзвін. З двора Каламарів челядь рушила повільно за устеленою верховинськими барвистими ковдрами вантажною машиною. Звисаючі борти чомусь нагадували збиті крила велетенської птахи, що тепер уже не ширяла в повітрі, а беспорядно волокла ними по землі.

Натовп дробився громадками. Уже ніхто не співав, не молився, бо Іван Іванович плив на мелодії мідних труб, на тремтячому гомоні церковного дзвона, що хвилями котився до самих гір, далі відкочувався знову, глухо котився до самих гір, далі відкочувався знову, глухо перелюнював між горбами, не долинаючи до високого і далекого Красного груня.

— Та кажете, вуйку Федоре, що до Іванової ноги імився бронт? — Андрій Сопун озвався до Федора Коциби, що йшов мимо.

— Імилася до ноги трутизна... Тричі рубали ногу неборакові. А коли вже дійшли до самого клуба, трутизна перенеслася до серця... Мусив, сарака, помирати... — стулив губи Федір Коциба й на "все пропало" похитував головою.

— А кажуть, що до серця тому, бо ліва... Коби права — з недуги вийшов би...

— Не вийшов би! — знову рукою махнув Коциба.

Хвильку Сопун ішов мовчки, у голові щось важив, а потім:

— Коби права — вижив би... Бо права — дальша від серця.

— Не вижив би!

— Гм... А чому? — ніяк не міг заспокоїтися Іван Сопун.

— Бо діло не тільки в нозі. Трутизна з'їла всього Івана, і віку йому вже не було. На фронті, еге, відорве ногу, та й чоловік, сарака, вижис. А тут упав з лесипеда, вдарився й загибель собі знайшов...

— Коби чоловік знав, де впаде, простелив би собі... — значуще, наївно, так нічого і не дібравши, промовив Сопун.

— Коби знав... — всього кинув стільки, ніби од примусу, на доважок Федір Коциба. Далі уже йшли мовчки...

Коли процесія вибралася на цвинтар, сонце золотим вершником вмощалося до сідловини Делуца.

Над розритою пісною землею промовляв голова есесте так, що селяни вперше могли справді задуматися, яка то незвичайна людина в Забережі пішла з життя. Діди похитували головами, зажурено морщили чола, а жінки тут-там схлипували і притуляли до уст жмутки пов'ялого і перев'ялого васильку та марояну тоді, коли гори не дихали вітриком і було тихо, тихо...

ЗНОВУ КУРЛИКАЛИ ЖУРАВЛІ...

Ранковий осінній вітрик куйовдив і пелехатив ялини на межі довкола цвинтаря. Старий Каламар піднімався схилом угору. Під пахою лівої білів тесаними брусками цупкий дубовий хрест. Правую тримав на плечі рискаль. За ним повільно чвалав Федір Ребричка. Ніс саджанця черешні-трилітки — крилатої, з довгими, за літо відрослими тучними гонами.

Ребричка тепер думав, як напровесні — було це, здається, перед самим Великоднем — Іван у чайній примушував його пити паленку, продавати від старої міх картоплі, знімати гачі... Оберталося в голові сказати усе Каламареві про його сина. Та так і промовчав. Либонь, тому, що нагорнулася інша дума: ба, де поховали в Тячеві Іванову ногу?... А потім спало на гадку, що іще сьогодні мусить прочитати акафіста Богородиці над пачкою соли. Авдотя Лісникова принесла для молитви ще вчора з ремством — босоркані цілком забрали від корови молоко...

Як сватове вибралися на широку долину, постояли мить, передихнули. А потім поволі побрели до Іванової могили. За літо черлена пісна земля влягалася й осіла, фарбований суриком стовпець вицвів і взявся лускою.

— Еге, свате, дивіться!.. Пірий проростає на всякій бідній землі! — Ребричка ткнув ногою в

3 НОВИХ ВИДАНЬ

зелені парості, що стрілками пробивалися по краєчках могили.

— Той, свате, проросте!.. Той не боїться ні спеки, ні вітру. А сльозу любить, — звів голову од викопаної ямки старий Каламар, тільки що припасувавши хреста коло стовпця з обмитим йменням на табличці бляшаній. "Тепер її може обмивати!" — подумав і задивився на рамено з глибоко випеченими розжареною крицею літерами синового ймення так, наче тепер уже в цьому була вся його вічність...

З полонини дуло вітриком.

На землю поволі стелився жовтіючий лист.

Федір Ребричка довкола черешеньки втоптував порозкиданий ґрунт.

Кру, кру... кру... кру, кру... — раптом показався з півночі на південь журавлиний ключ.

Кру, кру... — лягало уривчасте на чагарі по обочинах, никло в далеких нетрях, падало, німіло й знову озивалося.

Старий Каламар поволі звів очі на довгу мережку в синьому небі й дивився, дивився, спершившись на рискаль.

— А вони, Федоре, еге, свій закон добре знають! Бо пригріє весна, знову над нашими горами полетять...

Ребричка став і собі, задивившись на журавлиний ключ.

— А кажіть, Іване! Хто їх навчав цього розуму? Хто їм дорогу показує туди і назад? Хто їм знати дає, коли треба відлітати, а коли треба прилітати?..

— Природа, свате!.. На землі ще й камінь свій закон має!..

Дідове стояли, стояли.

Журавлі відпливали все далі, далі, ниліли на обрії, що сам починав тонути у вечоровій млі.

Танцювальна група ОДУМ-у "Веснянка"

влаштовує

ЗАБАВУ "ВЕСЕЛІ ВЕЧЕРНИЦІ"

в суботу 13 лютого 1971 р. о год. 7.30 вечора
в аудиторії української католицької церкви
Св. Марії — 3625 Cawthra Rd., Mississauga, Ont.

Виступають танцювальні групи "Македонка"
і "Веснянка".

Добірний буфет.

Вступ: дорослі — 3 дол.; студенти — 2 дол.

Забавовий Комітет

Володимир Кубійович — МЕНІ 70. Наукове Товариство ім. Шевченка. Париж — Мюнхен 1970 р. Книжка складається з трьох частин: автобіографії, інформації про наукову працю автора і бібліографії. Стор. 13.

КАЛЕНДАР "СВІТЛА" на 1971 рік. XXXII річник. В-во ОО. Василіян. Торонто, Канада 1971. Календар і Устав приготував о. М. Ничка ЧСВВ. Альманах зредатував о. І. Назарко ЧСВВ. Обкладинку виконав М. Левицький. Стор. 192.

ГУЦУЛІЯ — ілюстрований кварталний гуцульського товариства "Чорногора" в Чикаго Інк. Рік IV. Осінь 1970, ч. 4 (16). Редагує колегія. Голова колегії д-р Василь Стафурак, редактор мгр. Микола Домашевський. Стор. 56.

ЖИТТЯ І ШКОЛА — незалежний орган українського вчителства та батьків у вільному світі. Дво-місячник. Рік XVI, ч. 4 (129), вересень-жовтень 1970 р. Стор. 40. Видавець і редактор д-р В. Луців. США.

НАШЕ ЖИТТЯ — місячник. Ч. 8 вересень і ч. 9 жовтень 1970. Рік XXVII. Видає Союз Українок Америки. Філадельфія, США. Стор. 32.

СВІТЛО — український католицький місячник. Ч. 11 (575) листопад 1970. Рік XXXIII. Видають ОО. Василіани. Торонто, Канада.

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО — орган Української Православної Церкви в США. Рік XXI, ч. 10 жовтень і ч. 11 листопад 1970. Сауд Баунд Брук, США. Стор. 26.

ЄВАНГЕЛЬСЬКА ПРАВДА. Рік XXXI, ч. 5 липень-вересень і ч. 6 жовтень 1970. Видає М. Фесенко. Торонто, Канада. Стор. 24.

ХРИСТИНЯСЬКИЙ ВІСНИК — орган Українського Євангельсько-баптистського Об'єднання Канади. Ч. 7-8, липень-серпень 1970. Рік XXIX. Вінніпег, Канада. Стор. 20.

ЗОЗУЛЬКА — газета української творчої молоді. Ч. 3 (20), жовтень 1970. Оттава-Монтреаль, Канада.

НОВІ НАПРЯМИ — журнал ньюйоркської студентської громади, ч. 4-5 травень-червень 1970. Рік II, Нью Йорк, США. Циклостилеве видання. Стор. 44.

КРИЛАТІ — журнал українського юнацтва, ч. 10, жовтень 1970. Рік VIII. Видає Центральна Управа СУМ. Редагує колегія. Нью-Йорк — Брюсель. Стор. 24.

СУМКІВЕЦЬ — кварталник. Союз Української Молоді Канади і США, ч. 4 (16), жовтень. Рік IV. Стор. 28. Саскатун, Канада.

БЮЛЕТЕНЬ Комітету Українців Канади. Рік 18. Ч. 3, липень-серпень 1970. Вінніпег, Канада.

ЮНАК — журнал пластового юнацтва ч. 10 (88), жовтень 1970. Рік VIII. Стор. 32. Видає Головна Пластова булава. Редагує колегія. США.

ВІСТІ КОМБАТАНТА — український військовий журнал, ч. 5 (48), 1970 р. Редактори: І. Кедрин-Рудницький, Василь Верига. Видавці: Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, Головна Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА. Торонто-Нью-Йорк. Стор. 64.

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ВІСТКИ З МОНТРЕАЛЮ

18-ИЙ КРАЙОВИЙ З'ІЗД ОДУМ-У КАНАДИ

В дні відзначення 20-річчя Монреальської філії ОДУМ-у 24-25 жовтня ц.р., відбувся також 18-ий Крайовий з'їзд ОДУМ-у Канади в залі під українською православною церквою Покрови Пресвятої Богородиці в Монреалі. Голова Монреальської філії Віктор Цвітков привітав гостей і учасників із Торонта, Лондону, Лашін і Монреалу та представив кол. Леоніда Ліщину, Голову Головної Управи ОДУМ-у Канади. Голова ГУ попросив о. Ю. Ягодського прочитати молитву і з'їзд формально відкрився.

До керуючої президії з'їзду були вибрані: голова — Маруся Бойко, заступник — Віктор Духнай та секретарі — Віктор Цвітков і Оля Огоновська.

Після затвердження програми з'їзду п. Степовий привітав учасників його від православної громади та п. Білоцерківський — від Українського Робітничого Союзу і Української Національної Ради. Доктор Юрій Криволап, Голова Центрального Комітету, прислав листовний привіт.

На звітуванні промовляли голова ГУ, секретар ГУ і фінансовий референт ГУ. Голови філій звітували за пророблену працю та подали план діяльності.

Доповідь на тему "Що одумівець читає і має читати" прочитала одумівка із Торонта Наталка Сандул. Доповідь була цікава і присутні щирими оплесками виявили свою згоду з поданими думками.

Потім голова номінаційної комісії Вадим Корженівський подав список нової Головної Управи Канади, який і затверджено.

Голова — Маруся Бойко, заступники — Надя Цибенко, Оля Огоновська, секретар — Надя Лойовська, референти Юного ОДУМ-у — Оля Байрачна, Олександр Мельник, культурно-освітні референти — Люба Цибенко,

Оля Цехмістро, фінансовий референт — Оля Баран, організаційні референти — Леонід Ліщина, Ніна Вусата, спортовий референт — Григорій Шишко, референт зовнішніх справ — Вадим Корженівський.

Контрольна Комісія: А. Харченко, О. Юхименко.

Як другу секретарку до управи запрошено ще й Віру Семенив.

Після вибору нової ГУ відбувся обмін думками та пропозиції. Віктор Духнай, колишній член ГУ подав на розгляд ГУ організацію одумівської подорожі на Україну, літніх таборів для старших в Банф, Альберта, та закликав молодь дописувати до журналу "Молода Україна". Головна Управа прийняла ці думки до відома.

Новообрана Голова Маруся Бойко подякувала гостям за участь, а філіям Монреал і Лашін за щирі гостинність і запевнила, що праця ОДУМ-у буде й надалі позитивною.

Вечером при залі УНО відбувся бенкет-забава, присвячений 20-річчю Монреальської філії. Молодь і старші мали нагоду познайомитися, поговорити й потанцювати з друзями й співпрацівниками з усіх канадських філій.

Оля Огоновська

ПОДЯКА

Щира подяка друзям — Миколі Тислевичу, д-ру Ю. Криволапові, Ю. Нагорному та В. Купієві за комендантство в цюгоричних відпочинкових таборах ОДУМ-у.

Щира подяка проф. Є. Федоренкові, інж. П. Гурському та д-ру І. Фізеру за підготовку та переведення успішного курсу-табору українознавства. Отцеві д-ру С. Гаюкові, поетові В. Барці та д-ру Я. Гурському за участь.

ГВР та ГУ ОДУМ-у в США

У суботу 24 жовтня відбувся 18-ий з'їзд ОДУМ-у Канади, в якому взяли участь понад 150 осіб. Після відкриття з'їзду, вибору президії, привітань, звітів та дискусій вибрано нову Головну Управу в такому складі: Бойко — голова, Оля Огоновська — заступник голови, Надія Лойовська і Надія Цибенко — секретарі.

У цей самий день у залі при церкві св. Покрови відбулася конференція Товариства Одумівських Приятелів (ТОП-у) у Канаді, на яку прибуло 32 особи з різних місцевостей. До президії були обрані: О. Канарейський — голова, Т. Бова та У. Байрачний — секретарі. На конференції розглянені питання централізації ТОП-у, заснування нових філій ОДУМ-у, чергових завдань праці і допомоги ОДУМ-у, придбання уніформи старшим і молодшим одумівцям та фінансового стану ТОП-у. Після всебічного обговорення і схвалення ряду питань, зокрема ухвалено цю конференцію вважати за І-ий З'їзд ТОП-у та обрано тимчасову Головну Управу в такому складі: Іван Данильченко — голова, члени — О. Канарейський і Б. Яременко, черговий з'їзд намітили скликати навесні 1971 р. в Торонті. Перший з'їзд ТОП-у відбувся за активної участі делегатів і був цілком успішний.

Увечері в залі УНО відбулися бенкет і забава на відзначення 20-річчя філії ОДУМ-у в Монреалі. Молитву на бенкеті прочитав духовний опікун одумівців о. Юрій Ягодський, відкрив бенкет Віктор Цвітков, господарем прийняття був О. Мельник. Однохвилинною мовчанкою вшановано загиблого міністра квебекського уряду св. п. П'єра Лапорта. ОДУМ в Монреалі вітали від ГУ і ЦК ОДУМ-у інж. Л. Ліщина, від КУК — Ф. Цехмістр, від громади церкви св. Покрови — о. Ю. Ягодський, від ТОП-у — У. Данильченко, який привітавши нагородив відзнаками одумівців, котрі закінчили курси виховників ОДУМ-у. Заступник голови філії ОДУМ-у в Монреалі, студентка Ніна Вусата прочитала доповідь "20-річчя філії ОДУМ-у в Монреалі".

Після вечері та офіційної частини прийняття відбувся концерт, який розпочато віршем "Юначе, юнко, в ОДУМ вступай", продеклямувала його Ольга Цехмістро. Хор філії ОДУМ-у Монреалю під диригентурою Івана Козачка виконав пісні: "Повій вітре", "Туман ярмом", "Київський вальс". Ганна Черняк, одумівка з Торонта, проспівала "Мрія" — муз. О. Сандлера, і "Стелися, барвінку" — муз. М. Лисенка. Акомпаньовала Іраїда Черняк. Всіх виконавців присутні вітали гучними оплесками.

У неділю 25 жовтня у церкві св. Покрови після служби божої о. Юрій Ягодський, о. Григорій Фінь і о. диякон Захарій Ревко відправили молебень. Співав церковний хор, диригував І. Козачок. Одумівці в одностроях надавали особливої урочистості відправі.

Після молебня відбувся обід.

Того ж дня о 3 год. пополудні в залі УНО відбувся концерт мистецьких груп ОДУМ-у з Торонта: хор "Молода Україна" та ансамблю бандуристів ім. Г. Хоткевича під диригентурою Валентини Родак і танцювальної групи "Веснянка" під керівництвом Миколи Балдецького.

Концерт відкрив Іван Передерій. Він подав коротку історію постання і розвитку цих мистецьких груп і скарактеризував віддану працю їх керівників.

Хор "Молода Україна" проспівав: "Одумівський марш" — слова І. Багряного, муз. Хоменка, "За горе народу", марш поляглих — слова І. Багряного, муз. Г. Китастого, "Україно, зоре моя" — сл. М. Сингаївського, муз. В. Філіпенка, "Люблю Полісся" — сл. І. Баглая, муз. П. Процака, псалом "Ангел Хранитель" — обробка О. Кошиця, рецитатор В. Духнай, "Пісня про Нечая" — муз. Г. Хоткевича, народні пісні "Ой, чий же це двір" і "Бандуро, дзвени, не стихай", "І у вас і в нас" — нар. пісня в обробці М. Леонтовича.

Дівочий хор виконав "Прощай, прощай" — сл. і муз. Г. Надретнього, "Пісня про Україну" — сл. Д. Павличка, муз. О. Білаша, "І курить доріженька" — сл. М. Нагнибиди, муз. П. Майборода, акомпаньовали на фортепіано

Н. Цибенко, Ю. Гавриш і Г. Гринь, також пісні "Ой червона калинонька" — сл. О. Ільченка, муз. Г. Китастого, "Колискова" — сл. Б. Олександрова, муз. Г. Китастого, "Київський вальс" — сл. Л. Китастой, обробка П. Китастого, у супроводі ансамблю бандуристів.

Вокальний септет дівчат проспівав народні пісні "Пусті ж мене, мамо" і "Ой, летіли гусоньки" — супровід на акордеоні Ю. Груненка.

Танцювальна група "Веснянка" показала свої досягнення в танках "Козачок", "Чумак" і "Вечерниці". Зокрема треба згадати про виступ молодого завзятого танцюриста Юрка Павлюка. Танцюристам грали: М. Міщенко — бас, Ю. Груненко — акордеон, В. Заєць — бас.

Ганна Черняк виконала пісні "Ой, у полі тихий вітер віє" — муз. Лятошинського, "Стелися барвінку" — нар. пісня, обробка М. Лисенка, "Серед села дичка" — закарпатська нар. пісня, "Ой, на горі козак воду носить" — нар. пісня, обр. М. Фоменка, "Мрія" — сл. М. Сома, муз. О. Сандлера. При фортепіано Іраїда Черняк.

Жартівливі вірші та жарт "Як ви сидите" прочитав В. Духнай. З гуморескою "Мама на пенсії" виступив І. Передерій.

Під час концерту мав слово інж. Л. Ліщина — уступаючий голова ГУ ОДУМ-у Канади. Подяку монреальській філії ОДУМ-у від учасників концерту висловила Марія Бойко.

Від провodu філії ОДУМ-у в Монреалі вручено квіти Валентині Родак, Миколі Балдецькому і Ганні Черняк.

Виступи мистецьких груп торонтської філії ОДУМ-у монреальці вітали щирими і бурхливими оплесками, приємне враження від них не скоро забудеться. Особливої уваги заслуговує молода диригентка Валентина Родак, яка підготовкою хору, вибором пісень і їхньою інтерпретацією виявила не абики здібності у розумінні і відтворенні пісень. Побажаймо їй дальших успіхів.

Микола Балдецький вклав багато праці в удосконалення своєї танцювальної групи і його зус-

илля не пішли на марно. "Веснянку" можна вважати одною з найкращих українських танцювальних груп Канади, а М. Балдецького добрим і надійним танцмайстром.

Ганна Черняк привернула серця слухачів своїм милим співом і вони дякували їй гучними оплесками.

Велика подяка всім учасникам концерту, ГУ ОДУМ-у Канади та ТОП-у Торонта, які не пожаліли ані часу, ні витрат (переїзд і утримання понад 100 осіб) а також управам ОДУМ-у і ТОП-у Монреалю, зокрема О. Канарейському, голові ТОП-у, що приклали багато енергії і часу до успіху імпрез.

А. Степовий

З ЗАСІДАННЯ ТАБОВОЇ КОМІСІЇ ОДУМ-У

8 листопада ц.р. в Баунд Бруці, штат Нью Джерзі, США, відбулося засідання членів Табрової Комісії Головної Виховної Ради, Головної Управи ОДУМ-у та управи одумівської оселі "Київ". На ньому були присутні: Іван Павленко — голова Виховної Ради, Олексій Шевченко, Павло Лимаренко, Віктор Росинський — голова ГУ ОДУМ-у США, Антін Філімончук і Євген Кальман — секретар ЦК ОДУМ-у та голова оселі ОДУМ-у "Київ".

На засіданні обговорено та устійнено справи, що стосуються таборів Юного ОДУМ-у:

1. Головна Виховна Рада ОДУМ-у відповідає за програму табору та дораджує й апробує комедантний склад таборів ОДУМ-у.

2. Головна Управа ОДУМ-у США відповідає за організаційну частину (підготовку), а також за практичне переведення таборів.

На засіданні затверджено відбутися табори на Сході США в такому порядку:

1. П'ятий Курс Виховників спільно з ОДУМ-ом Канади триває від 27 червня до 11 липня 1971 р. на оселі ОДУМ-у. Вік учасників курсу має бути від 15 років.

2. Відпочинково-виховний табір відбутися від 11 липня до 15 сер-

пня 1971 р. (п'ять тижнів) на оселі "Київ" в штаті Нью Йорк.

Вік молоді від 7 до 17 років.

3. Курси українознавства відбуті від 15 серпня до 27 серпня 1971 р. Учасниками цього курсу може бути молодь від 16 років і вище.

БЕНКЕТ У 20-ЛІТТЯ ОДУМ-У ЧІКАГО

24-го жовтня 1970 року філія ОДУМ-у Чикаго, США, відзначила свою двадцяті річницю праці бенкетом-забавою. Залю катедри української православної церкви св. Володимира заповнили понад 300 осіб — представники організацій, молодь, її батьки та прихильники ОДУМ-у.

Голова філії ОДУМ-у Віктор Войтихів привітав присутніх: "Вітаю Вас від імені ОДУМ-у Чикаго на сьогоднішнім святі, що присвячене 20-ій річниці нашої філії. Ми з гордістю можемо сказати, що ОДУМ Чикаго за ці двадцять років виріс, розбудувався і став однією з найактивніших організацій нашого міста. Наша філія не була останньою у своїй праці також і в одумівській родині. Переходовий бюст С. Петлюри, який дається найактивнішій філії, найчастіше перебував у Чикаго.

"Хоч головною метою ОДУМ-у є виховання молоді й збереження її від асиміляції, ОДУМ Чикаго скрізь і завжди популяризував українську справу серед чужинців. Нашим намаганням, намаганням ОДУМ-у є бути корисними українській нації, українській справі і ми насамперед вдячні всім Вам за Вашу допомогу, за Вашу підтримку! Віримо, що й наступні роки, при Вашій допомозі, будуть для ОДУМ-у не менш успішні від попередніх двадцяти."

Бенкет розпочав молитвою от. Федір Білецький. Офіційною частиною бенкету керував Олексій Пошиваник. До головного столу були запрошені: голова ЦК ОДУМ-у д-р Юрій Криволап з дружиною Олею, Віктор Войтихів — голова філії, Василь Коновал — доповідач та секретар філії і орг. реф. ГУ ОДУМ-у США, Олексій Пошиваник — активний одумівець, член струнної

оркестри та ансамблю бандуристів (був три каденції головою філії) з дружиною Дорою. Побіч головного столу сиділи почесні гості, особи, які приклали багато старань, труду й часу до розвитку ОДУМ-у, це колишні голови філії: Олександр Луппо — перший голова філії з дружиною Зіною, Павло Коновал з дружиною Наталкою, Віктор Білоус з дружиною Валею, Олексій Коновал з дружиною Марією, Микола Скиба, Іван Іващенко та Володимир Косогор, Анатолій Луппо — організатор філії у 1950 році, а тепер мистецький керівник струнної оркестри, струнного ансамблю, ансамблю бандуристів та вокальної групи дівчат, з дружиною Марією, от. Федір Білецький — настоятель церкви св. Володимира, от. Чухрай — настоятель української православної церкви св. Софії та отець Джулинський — парох української католицької церкви св. Володимира і Ольги (старокалендарників), члени управи філії: Василь Ковальчук, Василь Вестеровський, Ліда Хованська та Валя Сідельник, д-р Анатолій Лисий — голова Т-ва Одумівських Приятелів в Мінеаполісі з дружиною Дарією — головою Виховної Ради ОДУМ-у Мінеаполісу, д-р Ілля Мула — адвокат, Дмитро Грушецький, що свого часу вчив грати на мандоліні та співу дівчат, з дружиною Галиною, Данило Завертайло — колишній активний орг. реф. філії, що приклав багато старань до створення струнної оркестри та ансамблю бандуристів ОДУМ-у, — з дружиною Параскою, Микола Осовський — колишній керівник танцювальної групи, якою тепер керує Іван Іващенко, Олександр Товстоп'ят — голова філії ОДУМ-у з Мінеаполісу, голови корпорації купівлі та утримання дому ОДУМ-у: Лука Ботвин, Володимир Котенко і Федір Ревенко з дружиною Наталкою, члени управи корпорації цього року: Василь Косогор — голова осередку ОУРДП з дружиною Валентиною — головою відділу ТОП-у, Марко Пошиваник, Василь Сербу з дружиною та Іван Павлівець з дружиною.

Під час святочної вечери прочитамо дві короткі доповіді. Першу прочитав голова ЦК ОДУМ-у

— гість з Балтімори — д-р Юрій Криволап і другу — член управи філії інж. Василь Коновал.

Святочні привітання філії представники організацій та поодинокі особи склали на письмі. Філію ОДУМ-у Чикаго вітали: Центральний Комітет ОДУМ-у, ГУ ОДУМ-у США, ГУ та члени ЦК ОДУМ-у Канади, ЦК УРДП, осередок ОУРДП в Чикаго, Т-во Прихильників УНРади, Чикагська філія Асоціації Українців Америки, Генеральна Управа Укр. Вільного Козацтва, Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, СУМ — осередок ім. М. Павлушкова, Пласт, ОДУМ Мінесоти, УРСОюз, УНСОюз, Братство кол. воєнків 1-ої Укр. Дивізії Укр. Національної Армії (з чеком на 25 дол.), Федеральна Кооператива "Самопоміч", українська православна парафія св. Софії (з чеком на 15 дол.), Окружна Рада УРС в Чикаго, Кооператива "Самодопомога", 22-й відділ Союзу Українок Чикаго, адвокат Ілля Мула (з чеком на 50 дол.), керівники радіопередачі Люся і Степан Самбірські, на програмі яких ОДУМ роками має свої місячні радіопередачі та редактор журналу "Екран", великий приятель молоді, проф. Адам Антонович.

Цього року ОДУМ Чикаго відзначає не лише 20-річчя праці, але також і 10-річчя посідання власного будинку, який цього року вже виплатили. Тепер, коли членство ОДУМ-у збільшилося, батьки та прихильники ОДУМ-у піддають думку придбати інший, більший і в кращій околиці дім ОДУМ-у. Дехто вже задекларував гроші на ту ціль і їхні імена були проголошені на бенкеті. По тисячу доларів задекларували: родина Івана Деркача, д-р Лідія Куриляк, родина Василя Косогор, та жіночий відділ ТОП-у Чикаго.

Відразу після вечери розпочалася мистецька частина у виконанні жіночого, чоловічого та мішаного хорів ОДУМ-у, ансамблю бандуристів та виступів вокального септету дівчат: Олі і Ліди Косогор, Оксани і Наталки Скиби, Ліди Хованської, Ліди та Світлани Тарасенко в супроводі струнного ансамблю під керівництвом Анатолія Луппо.

Після мистецької частини була забава — танці. На ній вибрано королеву ювілейного балю філії ОДУМ-у Чикаго найактивнішу одумівку цього року Ліду Хованську — орг. референта філії, члена вокальної сімки, члена ансамблю бандуристів, яка була кандидаткою на королеву від філії Чикаго на зустрічі ОДУМ-у в Канаді.

ОКО

ОДУМ В МІННЕСОТІ

Не дивлячись на далеку віддаль (1.200 миль) від Мінеаполісу до Торонта, філія взяла активну участь в Ювілейній Зустрічі одумівців США і Канади 3, 4, 5, липня 1970 р. Міннесотська група на цій зустрічі складалася з 32 членів ОДУМ-у та ТОП-у. В концерті мистецьких одиниць від філії Міннесоти виступила танцювальна група (Наталія Павловз, Оля Товстоп'ят, Ірина і Оля Татарко, Таня і Еля Вовк, Ліля Хоролець, Галя Гайова) та музично-співоча група (бандури: Галя, Таня і Еля Вовк, Галя Гайова, Марія Міщенко, Ірина і Оля Татарко, Наталія Павлова, спів: Віктор Вовк, Аркадій Сингаївський, Олександр Товстоп'ят, Володимир Хоралець). Виступи провадилися під мистецьким керівництвом інж. Володимира Вовка, який присвятив багато часу і старання, щоби приготувати наші ще молоді мистецькі сили до цієї небуденної імпрези. Також з вдячністю треба відмітити допомогу п-ні Кіри Цареградської в підготовці співочої групи дівчат до цих виступів.

Літній табір філії Міннесоти відбувся в Сіблей Стейт Парк від 16 до 30 серпня. В цьому році в таборі перебувало 48 таборників. Табір розпочато короткою польовою службою Божою, яку відправив священник православної церкви м. Сейнт Пол о. Ф. Шпаченко.

Табір філії ОДУМ-у Міннесоти має виключно виховно-відпочинковий характер. В таборі плекається знання і вживання української мови, товариськість, дисципліна, фізичне виховання шляхом щоденних фізкультурних

ЛІТНІЙ ТАБІР ОДУМ-У В МІННЕСОТІ 1970 Р.

Спортові змагання

Таборова їдальня

Працівники табору зліва направо: 1-ий ряд: В. Вовк, В. Павлюк, А. Лисий, Л. Рябокін, О. Гуца, Ф. Гайовий, І. Сидоренко. 2-ий ряд: М. Вовк, Г. Вовк, Н. Турчиняк, О. Татарко, Г. Коваленко, Я. Сидоренко, М. Змага, Д. Лисий, С. Павлова, О. Ярмұлович, Л. Рябокін.

занять та влаштування спортивних змагань, спартакіад. Також відбувалися силами таборовиків концерти і щоденні лекції ручних робіт та самодіяльності. Висвітлювано цікаві природничі чи наукові фільми, проводилися щоденні загальнотаборові вправи співу та лекції гри на бандурі. У відпочинкову частину таборового життя включено прогулянки по околицях, рибальство, купання в озері (погода випала прекрасна!), плавання на човнах та каюках, ватри, карнавали, товариські гри та забави.

Комендантом табору перший тиждень був інж. Леонід Рябокін, а другий тиждень — д-р Анатолій Лисий. Координатором праці табору була Дарія Лиса, керівником ручних робіт — Люся Рябокін, керівником музично-співочих лекцій — Володимир Вовк — перший тиждень і Галя Вовк — другий тиждень. Виховниками в цьому році були: Яся Сидоренко, Федір Гайовий, Іван Сидоренко, Олександр Гуца, Світлана Павлова, Оля Тарко, Марія Вовк, Галя Вовк. На кухні — Марта Змага, Марія Гайова, М. Коваленко, Ніна Турчиняк (ці працівники дістали особливе відзначення від таборовиків за смачну і багату їжу). Одним з багатьох цікавих моментів таборового життя було збирання гербарія навколишніх рослин, яке таборовики перепроували під керівництвом п. Володимира Вовка — людини з багатьма талантами та невгасимою енергією.

На З'їзді ОДУМ-у і ТОП-у, що відбувся на оселі "Київ" 5, 6 і 7 вересня від філії Міннесоти брав участь голова філії Олександр Товстоп'ят. 27 вересня відбулися спільні збори філій ОДУМ-у та ТОП-у, на яких вислухано звіт О. Товстоп'ята про з'їзд, а також детально обговорено та підсумовано наслідки цього річного літнього табору філії.

3-го жовтня в залі церкви Св. Михайла, ОДУМ улаштував доповідь проф. М. П. Менжеги на тему "Західна Європа 1969 року в порівнянні з Україною". Доповідь була відкрита для широкого громадянства. Вона була цікава і добре науково обґрунтована, як підсумок вражень з недавньої

подорожі проф. Менжеги по багатьох країнах західної Європи з групою професорів американських університетів.

18-го жовтня філія ОДУМ-у взяла активну участь в художній частині Православного дня Міннесоти — спільного свята усіх трьох православних громад у Івін Сіті, яке в цьому році відбулося в церкві Св. Володимира і Ольги в Сейнт Пол. На святі виступила капеля бандуристів ОДУМ-у, а потім спільний хор більшості таборовиків літнього табору, які разом з капелею бандуристів виконали кілька пісень, що їх вони навчилися на таборі.

В днях 23, 24, 25 жовтня десять делегатів від філії ОДУМ-у Міннесоти разом з кількома членами ТОП-у Міннесоти взяли участь у відзначенні 20-ліття філії ОДУМ-у Чикаго. Крім цього, метою приїзду групи одумівців з Міннесоти до Чикаго було бажання нав'язати кращий зв'язок з філією Чикаго як також запросити і заохотити чикагівських одумівців до влаштування спільного літнього табору обох філій в 1971 році. В цій справі ввечері 23 жовтня в домі ОДУМ-у Чикаго відбулося засідання членів обох філій, на якому міннесотці дали вичерпні інформації про табір ОДУМ-у Міннесоти й висвітлили кіно-фільм з таборового життя філії. Сподіваємося, що наші старання не будуть марними.

Члени філії Міннесоти взяли також участь у бенкеті й забаві, як частина відзначення 20-ліття філії Чикаго. Враження з поїздки до Чикаго є різні, але в загальному міннесотські одумівці розчаровані ставленням до них чикагівців. На жаль, ця ділянка, тобто товариські зв'язки та відносини між філіями, дуже занедбана. Кожна філія живе своїм замкнутим життям і при зустрічах членів різних філій відчувається ніби якась відчуженість і нехтіть злитися в одне спільне товариство. На цей недолік треба звернути увагу усім керівникам філій, бо ж для кращої і гармонійної співпраці філій, як також і для праці в самій філії мусять існувати постійні стиму-

ли і надхнення. Ними повинні бути товариські зв'язки, солідарність і відчуття приналежності до однієї спільної, великої родини — ОДУМ-у. Здається, кожна філія, коли до неї на свято приїжджають здалеку члени братніх філій (а вони ж були запрошені!!!), мусила б простягти дружню руку, заопікуватися і допомогти їм в чужому і невідомому місті, щиро прийняти їх в своє товариство і цим дати доказ і створити відчуття, що всі вони разом зв'язали себе в братерській молодечій організації як рівні з рівними.

Такий висновок зробили міннесотські одумівці, повертаючись додому. Але все ж поверталися до Міннесоти весело — везли з собою ще 10 новісіньких бандур. Цим капеля бандуристів філії Міннесоти збільшується до 20 членів. Бандури вже розподілені і тепер ще одна група початківців починає перші лекції під керівництвом Володимира Вовка.

7-го листопада філія влаштувала в своїй домі панель на тему "Арабські держави, Ізраїль, В'єтнам". В цій цікавій і часом гарячій бесіді взяла участь вся старша група ОДУМ-у. Тему вибрали самі, що свідчить про зацікавлення нашої молоді біжучими подіями в світі. Координував дискусію д-р А. Лисий.

Новим додатком до діяльності нашої філії є відкриття курсів малювання. Вже відбулися початкові лекції, які дає в своїй студії відомий український артист-малювальник Олекса Булавицький, довголітній приятель і великий симпатик ОДУМ-у. Навчання проводяться вечорами що-середини.

Філія Міннесоти починає підготовку до Різдвяних Свят та Нового Року.

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Майбутнє "Молодої України" залежить також і від Тебе!

Отже, поширюй журнал, приєднуй нових передплатників! Не забувай про пресовий фонд "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

20-РІЧЧЯ ФІЛІ ОДУМ-У В МОНТРЕАЛІ

(Доповідь прочитана на бенкеті 24 жовтня)

У всі часи, за кожних життєвих обставин питання молоді було і є особливо важливим, бо молодь — це наше майбутнє.

Для нас, українців, народу поневоленого давно, який бореться за свою самостійну державу, питання молоді набуває подвійної ваги: поруч з організованою, ідеологічно вихованою молоддю нам потрібна молодь, яка допомогла б нам у нашій боротьбі за незалежність.

В українському суспільстві в діаспорі є різні молодечі організації, але ОДУМ відмінний від інших тим, що він організація національно-демократична. Демократична ідея завжди була провідною впродовж всієї історії нашого народу, як за часів державности, так і пізніше. Від сивої давнини за княжих часів, за гетьманщини чи національної революції ми завжди стояли на демократичних засадах, які відбивалися на нашій державності й самовияві.

Через комуністичний деспотизм та терор над нашим народом наші батьки під час другої світової війни залишили рідний край.

Тут у вільних країнах, де свобода гарантована законом, наша молодь може мати свої організації.

Світлої пам'яті Іван Павлович Багрянний, відомий письменник і політичний та громадський діяч, писав у свій час про ОДУМ: "...організація, що складалася б не з дідів, а таки з молоді. Організація насамперед не партійна, а надпартійна.

Соборницька. Демократична організація молоді, де виховувались би не якісь партійні покручі, а національно свідоме, висококультурне наше покоління українське... національне". Особливо підкреслив він: "Щоб ви не робили, — все думайте, що на вас дивляться мільйони українських юнаків та юначок там, з-за совітських колоніальних ґрат".

Безсумнівно, наше першочергове завдання — це набувати освіту в середніх і вищих школах, набувати фахи із різних наук, добиватися відповідних становищ, як в приватних так і в державних закладах. Ми повинні брати активну участь у громадському житті країн нашого поселення, бути свідомими та відданими українській справі українцями.

Коли в 1950 році в Америці та Канаді розпочато організацію ОДУМ-у, ініціативна група свідомої молоді в Монтреалі — Федір Федоренко, Тамара Дудник, Микола Підлісний, Яків Момот, Ніла Латиш, Микола Кулик, Федір Даценко, Микола Рубан, Іван Гарбуз, Юрій Примака, при допомозі старших професора Андрія Степового, доктора Івана Чернишова та Миколи Жовтоніжко — організувала ініціативних комітет організації ОДУМ-у.

На перших установчих зборах вибрано провід під головуванням Олексі Канарейського і до ОДУМ-у вступили: Олег Аксюк, Юрій Полішук, Надія Коврига, Леонід Горонович, Михайло Ковалів, Анатолій Бокій, Едуард Кудін, Ніна Кроль, Віктор Снісаренко, Олег Латиш, Володимир Кандиба, Іван Кочерга, Люда Кнава, Василь

ОДУМ-ОВІ ЧІКАГО

Дорога Українська Молоде,
Юнацтво і Приятелі ОДУМ-у!

З доручення Військового Отамана Українського Вільного Козацтва Генерала Віктора Дяченка та в імені всього нашого Побратимства УВК, що від 1917-го року і до нині не перестав існувати, а в цьому році святкує 10-річчя свого розвитку навіть в позаокеанських країнах, надсилаю найширший привіт з 20-річчям Вашого існування й визначної, заслуженої та плідної діяльності Вам на честь, а Українській Справі на славу!

Ваш Центральний Провід в журналі "Молода Україна" вже кілька разів довів, що з належною увагою ставиться до невмирущої ідеї Українського Козацтва, як традиційної й конкретної сили Української Нації, потрібної для здобуття і збереження Волі й Самостійної Соборної Держави! Нам дуже приємно побажати ОДУМ-ові щастя і успіху в патріотичній діяльності на многі, многі, многі літа!

З пошаною до Вас —

інж. Антін Кущинський

Наказний Отаман і Генеральний Писар
Українського Вільного Козацтва

ПОДЯКА

Хор Молода Україна й ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича щиро дякують жертводавцям, які на відзначення 20-річчя ОДУМ-у Канади склали пожертви на зміцнення нашої культурно-освітньої праці.

Пожертвували п. п. Федір Бойко, Торотно \$100, Лука Кісюк, Ніагара Фолс, \$100, Павло Чоботько, Ніагара Фолс, \$20.

Завдяки цим жертвам ми доповнили наш ансамбль бандур інструментом басом, а також заплатили за чоботи до нових строїв для бандуристів.

Дякуєм також комітетові Полтавського вечора на чолі з п. Іваном Данильченком за пожертвувані \$1,000 на нові строї для хору та бандуристів. Разом з цим хочемо визначити працю комітету на чолі з п. Лізою Звіржовською, який узався пошити ці строї. Строї бандуристів уже готові, а хористи матимуть свої до нового 1971 року.

Проект українського строю: полтавської блузки, чорної плахти, червоних чобіт, стрічок і пояса та оформлення волосся подала хористка Нуся Адамів.

Праця хору і бандуристів триває далі. Просимо українське громадянство й далі підтримувати нас.

Хор ОДУМ-у "Молода Україна" й
Ансамбль Бандуристів ім. Г. Хоткевича

Сойко, Володимир Хоменко, Ростислав Куліш, Олекса Немирівський, Іван Ващенко, Микола Бова та інші.

Незабаром до організації записалося чимало молоді і вона стала активною у громадському житті Монреалю.

Ця група молоді взяла на себе весь тягар праці і відповідальність за своїх ровесників-друзів перші десять років.

Це була православна молодь, вихідці з національного материка, яка не належала досі з тих чи інших причин до жадної з вже існуючих молодечих організацій.

Початки праці філії були нелегкі. Проте, ніякі перешкоди не звели молодь з вибраного нею шляху. Невдовзі противники переконались, що ОДУМ заповнив прогалину в українському національному житті і його діяльність корисна не тільки нашій молоді, а також загальній українській справі.

У друге десятиліття був деякий спад через гідхід старшої молоді, але прибуття нових членів — студентів середніх шкіл та університетів — віджило працю організації.

Нині провід в ОДУМ-і перебрала молодь, переважно студенти. Праця поживавшала, а молодь виявила себе організаційно та національно свідомою. Філія має виховників, які пройшли вишкільний семінар та очолили працю з доростом. Молодь взялася за ведення імпрез та академій. Наприклад, цьогорічну академію світлої пам'яті Симона Петлюри організували філії ОДУМ-у Монреалю та Лашина.

Протягом двадцяти років молодь зробила таки чимало так на організаційно-виховному, як і на зовнішньо-громадському відтинку.

Спочатку були організовані гуртки жвавішої праці, як от драматичний гурток, під керівництвом Івана Передирія, Леоніда Гороновича та Федіра Цехмістро, гурток національних танців, яким керували: Віктор Снісаренко, Галя Глухів, Гриць Романюк.

Дальшим, більшим досягненням було створення тріо співаків: Леся та Женья Момот і Юрій Гавалешко, а також тріо Ліда та Валя Михайловські і Таня Аксюк; хору "Молода Україна" філії ОДУМ-у в Монреалі під мистецьким керівництвом Івана Семеновича Козачка. Ці мистецькі одиниці виступали на різних імпрезах, національних святах, зустрічах ОДУМ-у Америки й Канади. За виступи на Світовій виставці 1967 року разом з хором "Молода Україна" філії ОДУМ-у Торонта, вони дістали похвальну грамоту і подяку від адміністрації виставки.

На окрему увагу заслуговує організація дворічної школи під керуванням проф. Степового та голови філії Олега Аксюка. Викладачами в ній були: проф. Дмитро Кислиця, св. п. інж. Володимир Поліщук і о. Петро Архангельський.

Наша молодь бере активну участь у церковному житті, влаштовує вечори, зустрічі, доповіді, забави, завжди була активна в Комітеті Українців Канади, брала участь у праці Товариства Сприяння УНРаді, та всіх академіях національ-

них свят, у збірках на пам'ятник Тарасові Шевченку у Вінніпезі та на видавничий фонд творів наших письменників, щирих приятелів молоді як от Улас Самчук, Теодось Осьмачка, Іван Багрянний.

На протязі цілого часу тривала невпинна праця з доростом, у якій Виховна Рада на чолі з проф. А. Степовим допомагала управам, а тепер допомагає Товариство Одумівських Приятелів (ТОП).

Протягом цих двадцяти років філію ОДУМ-у в Монреалі очолювали та вклали свою працю у розбудову організації колишні голови Управи: Олекса Канарейський, Яків Момот, Олег Аксюк, Іван Гарбуз, Ніла Передерій, Юрій Примак, Володимир Різанив, Віктор Пергат, Олександр Мельник, Юрій Горонович і нині очолює її — Віктор Цвітков.

Духовними опікунами нашої філії були: блаженної пам'яті о. протоієрей Петро Архангельський, митрофорний протоієрей о. Єпіфаній Чижів, о. Олександр Костюк, а тепер отець Юрій Ягодницький.

За допомогу в праці молоді почесним головою філії вибрано Олексу Канарейського та почесним членом ОДУМ-у Канади — проф. Андрія Степового.

З рядів ОДУМ-у вийшли свідомі діячі з вищою освітою — викладачі середніх та вищих учбових закладів, інженери, військові фахівці та інші, які нашому суспільству потрібні не тільки тепер, а й на майбутнє.

На жаль, не всі колишні члени активно працюють, але все ж треба відмітити, що ми маємо провідних осіб, які вкладають свій досвід, знання, енергію і гроші в розбудову молодечої організації, з якої вони вийшли.

Все це свідчить про те, що протягом свого двадцятирічного існування ОДУМ не спав, а працював для добра української спільноти і має за собою таки чимало заслуг.

Сучасна молодь, зокрема молодь та, що належить до нашої організації, подобається нам це, чи ні, не вважає себе на еміграції, емігрантами.

Вона почуватися повноправними громадянами

ПРИВІТАННЯ

Вітаємо першого заступника голови ЦК ОДУМ-у Віктора Педенка і його дружину Галину з народженням сина Віктора.

ЦК ОДУМ-у
ГУ ОДУМ-у Канади
Редакція та адміністрація "М. У."

—о—

Вітаємо довголітнього активного одумівця Омеляна Денисюка і його дружину Віру з народженням донечки Наталки.

ГУ ОДУМ-у Канади

канадського суспільства. І нам треба це сприймати так, як воно є, якщо бажавмо мати спільну мову з цією молоддю і спрямувати її до наміченої мети.

Ментальність тутешньої української молоді така сама, як і ментальність молоді інших національностей в Канаді. Всупереч песимістичним твердженням та припущенням багатьох старших громадян, більшість нашої молоді є доброю, конструктивною, продуктивною та надійною.

Сучасне покоління є вільне, просте, але в момент потреби — ініціативне і сміливе.

Це покоління відкинуло всяку індоктринізацію, але залишило місце для нових, свіжих сприймань, зацікавлень та ідей. Це покоління категорично відкинуло і те, що ще десять років тому ділило наших батьків. Ці пориви — позитивні. Але є й негативні: ця молодь легко піддається асиміляції суспільству, в якому вона живе.

Всі ми знаємо, як нелегко змагатися з процесами асиміляції в умовах нашого розпорошення. Важливу роль в національному вихованні дітей і молоді відіграють в першу чергу БАТЬКИ, а потім рідна школа, церква, гуртки самодіяльності при молодечих організаціях, літні виховні табори та українська преса. Ці чинники ми повинні використати максимально. Від належного розв'язання цієї проблеми залежить дуже багато, особливо майбутнє розвитку нашої організації.

Дорогі БАТЬКИ, допоможіть нам, молоді, розв'язати ці складні проблеми своїми знаннями та життєвою практикою, і ми будемо горді за вас.

У цей день відзначення 20-річчя філії в Монреалі вітаю вас всіх щирим одумівським привітом

Слава Україні!

ОДУМ ВІТАЄ ВЛАДИКУ

В неділю 22 листопада при катедрі св. Володимира в Торонті заходами торонтської та гамільтонської місійних округ відбулися відзначення 85-ліття з дня народження і 50-ліття пастирської і архієпископської діяльності архієпископа Михаїла.

Святкування почалися урочистою службою божою. На сходах храму Владик у привітали квітами від Юного ОДУМ-у Сандул Петрус і Дзюба Марійска. Одумівська молодь організовано в одностроях присутня була на

службі божій і подячному молебні.

Перед бенкетом на честь ювілята представники ГУ та філії ОДУМ-у в Торонто вручили Владіці чек на видання його творів та альманах ОДУМ-у. Люба Цибенко привітала Владик у від ОДУМ-у.

В концерті співав мішаний і дівочий хор ОДУМ-у під керівництвом Валентини Родак. Солю — Ганна Черняк, муз. сулро від — Надія Цибенко.

Вікінги в Словаччині

В Словаччині є невелике місто Жіліна. Поблизу нього стоїть на скелі старовинний замок Лістава, найстарший в країні. Якщо вірити легенді, його звели на місці колишнього храму богині Лади. Точно відомо про замок лише одне: в XI столітті він уже існував.

Недавно під шаром моху та коріння різних рослин на руїнах стін замку знайдено письмена, які скидаються на руни вікінгів (на так званий данський варіант їх). Вікінги або нормани, — сміливі мореплавці північних країн, — у VIII-XI ст. підкорили собі Англію, Ірландію, Шотландію, частину Франції, південну Італію, заснували свої селища в Ісландії, Гренландії. Є точні відомості, що вікінги подорожували у Північну Америку. Але до цього часу ніхто не підозрював, що вони могли відвідати Словаччину. Тепер справа за ученими рунологами північних країн. Може їм пощастить прочитати ці таємничі знаки.

**

У Південній Африці хлопчина на велосипеді під'їхав до озера і побачив, що топиться пороса. Коли витягнув його на берег, пороса не дихала. Тоді він побіг до велосипеда, взяв помпу та й почав помпувати в рот поросяті. Через хвилину пороса стало на ноги, та й подалося геть від свого рятівника.

РОДИННА ХРОНІКА

З ХРЕСТИН НА ПОТРЕБИ ОДУМ-у

У неділю, 22 листопада у церкві Святої Покрови, Філадельфія, відбулося хрещення Олега, сина Євгена й Ніни Кальман. Приняття відбулося у домі батьків Олега.

З ініціативи хресних батьків Аїди Федоренко й Юрія Криволапа присутні склали на потреби ОДУМ-у \$90. З них на пресовий фонд "Молодої України" приділено \$40, а на оселю ОДУМ-у "Київ" — \$50.

СРІБНЕ ВЕСІЛЛЯ

В неділю, 1-го листопада ц.р., на терені Ірвінгтону - Ньюарку відбулася гарна гостина для панства Ліди й Віктора Кирейків, які відзначили своє двадцятип'ятиріччя з дня свого одруження. Отже — срібне весілля. Досить простора й гарно прибрана зала Українського Народного Дому заповнилася рідними та друзями. Молитву перед обідом прочитав о. д-р С. Гаюк, парох Української Православної Церкви Св. Вознесіння в Ньюарку. Гостиною вміло провадив син панства Кирейків — Валерій.

Про подружжя Кирейків, вірцевих батьків та гарних й жертвних громадських трудівників, можна дуже багато говорити. Згадаємо лише дещо з їх багатьох заслуг на громадській ниві. В Німеччині й Бельгії п-во Кирейки були завжди активними й жертвними в церковному житті. Приїхавши до Америки, вони знову заангажувалися в громадську працю. Віктор Кирейко організовує та проводить школи українознавства, сбое співають в церковних хорах та активно працюють в усіх секторах громадського життя. Останніми роками Кирейки дуже багато присвятили праці ОДУМ-ові, а після придбання одумівської оселі, були одні з перших жертводавців та постійних працівників на оселі. Їхні заслуги супроти ОДУМ-у тяжко оцінити словами.

Панство Кирейки є батьками трьох, добре вихованих в українському дусі, дітей. Валерій, най-

старший син, закінчив університет на викладача мистецтва в середній школі, а тепер працює над магістеркою. Віра кінчає студії на медичну сестру. Надя, наймолодша доня, вчиться в початковій школі. Валерій і Віра закінчили курси українознавства, а Надя відвідує тепер.

Під час гостини ювілятів привітали о. д-р С. Гаюк, духовний опікун ОДУМ-у в США, пані Марія Євсєвська, секр. ГВР ОДУМ-у в США, інж. Є. Кальман, голова одумівської оселі "Київ", п. Іван Гладун, заст. голови оселі "Київ" та інші.

Не обійшлося й без пожертв на одумівські цілі. На заклик п. Івана Гладуна на будову церковці Св. Василя на оселі складено пожертв 280 доларів. Жертвували: Євген Федоренко — 50 дол., Іван Павленко — 25 дол. По 20 дол. — Віктор та Ліда Кирейко, Іван Гладун, Петро Шкварко. По 10 дол. — Євген Кальман, Сергій та Марія Євсєвські, Юрій та Рая Іхтіарів, Євген Піддубний, Петро Стокальський, Іван Канєвський, Микола Слинко, Валерій Кирейко, Алекс Карнік. По 5 дол. — Олексій Богдан, Григорій Омельченко, Іван Кучер, Василь Паско, Марко Гавриш, Василь Дорошенко, Сломчевський, Іван Самчук, Надя Кирейко, Григорій Каплій, Джін Приско.

Не забули й за "Молоду Україну" та склали пожертви: Іван Павленко — 5 дол., Іван Гладун 5 дол., Віктор Кирейко — 5 дол.

Всім жертводавцям щиро подяка, а ювілятам — Многая Літа!

Ів. П-ко

ВХОДИНИ

У суботу 7 листопада ц.р. друзі і приятелі влаштували п-ву Миколі та Марії Ющенкам входини в їхній новий будинок. Десь біля сьомої вечора почали з'їжджатися авто за авто. Кілька осіб запізнилися, а що вечір був хоч і зоряний, але холоднуватий, то, не чекаючи їх, гості рушили до п-ва Ющенко просивши дозволу "перегрітись" у їхній теплій хаті. Пан Ющенко співчутливо похитав головою: "Ну, щож, заходьте..."

Чоловіки й жінки, як ті бджоли кинулися до праці. Незабаром столи були готові до трапе-

зування. Розпочали його за традиційним звичаєм молитвою. Проспівали господарям "Многі літа" і вручили їм подарунок.

Вечір пройшов гарно — не зчулися, як і пізня ніч зайшла. Сердечна подяка п-ву Савранчукам та всім паням, які приготували смачну вечерю (кожна за свій кошт).

Не забули і про рідну пресу — п-ні О. Данилюк зібрала на "Молоду Україну" 18 дол., за що всім велике спасибі. **Ф. Б.**

20-ЛІТТЯ ПОДРУЖЖЯ

В суботу, 26. 9. ц.р., в парадній залі Української Православної Громади в Лондоні, Снт. заходами пань Т. Ноженко, Л. Койляк і О. Винничук влаштовано молодому п-ву Миколі й Олі Співакам, чільним членам цієї громади, несподіване прийняття з нагоди 20-ліття їхнього подружжя.

За звичаєм зібране громадянство вшанувало подружжя багатоліттям, багатою вечерею, квітами, дарунками й привітаннями.

Вітали їх: п.п. І. Винничук — Голова Громади, Т. Ноженко — від жіноцтва, Л. Койляк — вручаючи дарунки від всіх, син Дмитро — від родини, о. М. Дебрин, Л. Тищенко — з квітами від ОДУМ-у, М. Тищенко, Б. Яремченко, Г. Володченко, М. Педенко, батько — А. Співак та інші. — У всіх привітаннях відзначено громадську діяльність подружжя та великий успіх їхнього будівельного підприємства в Лондоні та його околицях.

В громадському житті обоє вони завжди в перших рядах активу. П-ні Оля й зараз є Головою Управи місцевого Відділу Союзу Українок Канади. Зразково жертвенні і ділові п-во Співаки були русійною силою, як в будівництві церкви, яке п. Микола переводив, і в зростові цієї громади — так і поза нею — у вихованні молоді й загальному розвитку місцевого громадського життя.

Всі присутні щиро бажали їм родинного щастя в майбутньому житті. Вони мають двох синів: одумівця — Дмитра і 7-літнього Володимира. При цій відданості на-

лежну пошану й батькам ювілянтів: А. і О. Співакам та І. і М. Жидовкам, які зуміли вберегти своїх дітей від злигоднів скитальщини й вивести на добру життєву дорогу. Подружжя — М. і О. Співаки — заскочені приємною несподіванкою, щиро дякували всім організаторам і учасникам прийняття за привіти й дарунки, а батькам за опіку. Цілий вечір перейшов у дружній атмосфері і залишив приємні спогади. Із суми, зібраної на рідну пресу, \$9.00 приділено на "Молоду Україну".

Щира всім подяка, а ювілянтам бажаємо родинного щастя, чергових життєвих успіхів і багатьох літ!

Присутній

ЗВІДУСІЛЬ

ТРУБОПРОВІД ДЛЯ СІРКИ

В Канаді між містами Калгарі і Ванкувер запроєктовано спорудити трубопровід для транспортування твердих речовин. Довжина трубопроводу — 600 кілометрів, по ньому транспортуватимуть сірку. Подрібнену сірку змішуватимуть з водою або з мастилом і перепомпуюватимуть по трубах, немов рідину. Протягом року трубопровід транспортуватиме 1,5 мільйонів тонн сірки.

ЗАГИБЕЛЬ КОРАЛОВИХ ОСТРОВІВ

Великий бар'єрний риф у Кораловому морі вздовж східних і північно-східних берегів Австралії тягнувся колись на 2,300 кілометрів. Тепер він став на 160 кілометрів коротшим: — його з'їли морські зірки. Невеличкі порослі пальмами островці перебувають під загрозою — коралові рифи, що захищали їх від морського прибою, зникають. Один з них, довжиною 40 кілометрів, морські зірки з'їли на 90% з швидкістю 800 метрів на місяць. Чому морські зірки стали такими ненажерками? Кілька наукових експедицій почали вивчати це незвичайне явище.

ОБЕРЕЖНО, БІТ-ОРКЕСТРА!

Вимірювання показали, що американська біт-оркестра з п'яти осіб, яка має посилювача звуку, створює шум у 120 децибел. Це трохи менше за шум стартуючого реактивного літака — той має 140 децибел. Але тут треба порівняти умови: літак стартує на вільному повітрі, джаз грає переважно в закритому приміщенні, до того ж з доброю акустикою. Американський лікар Сінглетон перевіряв багато слухачів біт-оркестрів і виявив, що після концерту вони втрачають слух, іноді наполовину.

ЯКЩО РІКИ ПОТЕЧУТЬ НАЗАД...

Американський гідролог Р. Найс гадає, що пляни деяких країн щодо повернення течії великих річок з півночі на південь для іригації густонаселених південних районів країни криють у собі небезпеку уповільнення обертання землі і збільшення амплітуди її осьового коливання. Як пише інформаційний бюлетень "Новини Юнеско", на думку Р. Найса, обертальний рух Землі неминуче уповільниться у зв'язку з переміщенням величезних мас води від полюса до екватора.

Реалізація цих плянів може порушити і тепловий режим нашої планети. Зараз річки, які течуть з півдня на північ, зігрівають північні райони. Приток великої маси води з північних районів країни у південні зробить клімат цих районів холоднішим. Зміниться режим випаровування і круговорот вологи між землею і атмосферою, зміна відсотку вологості ґрунту також негативно позначиться на осьовому коливанні Землі.

ОДНА З ПРИЧИН БЕЗСОННЯ

Спостереження лікарів показують, що люди, які просиджують щодня по кілька годин біля телевізора сплять неспокійно, неглибоко. "Хворим на телевізора" лікарі дають лиш одну пораду: дивитися передачі не частіше чотирьох разів на тиждень (а найкраще два рази!) і не всі передачі.

НАЙСТАРІШЕ ДЕРЕВО ЗЕМЛІ

Росте воно в Японії. Це — кедр. Йому 7,200 років. Стовбур його має 16 метрів довжину.

ВІКІНГ, ЩО ВІДКРИВ АМЕРИКУ

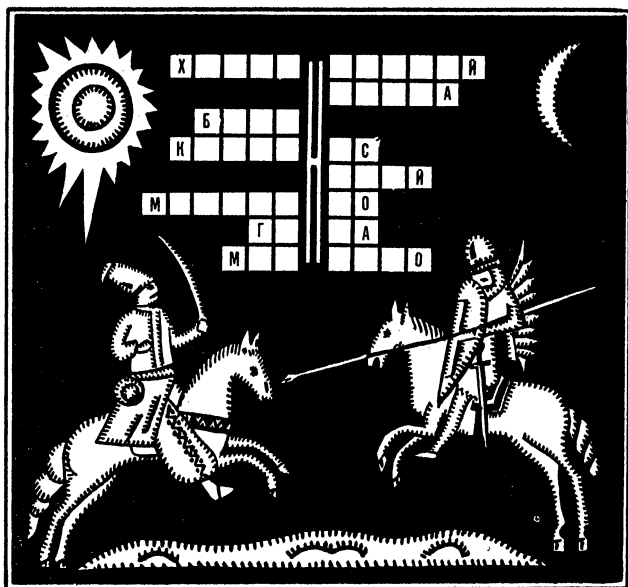
Під час розкопок на місці давньої церкви Тюдгільди у Братліді, де за переказами був центр першого норвезького поселення X століття в Гренландії, виявлено 130 скелетів. Як гадають археологи, з-посеред них є останки першовідкривача Північної Америки вікінга Лейфа Еріксона та його батька Еріка Рауда.

983 року Ерік Рауд заснував у Гренландії першу європейську колонію, яка існувала кілька століть. Починаючи від IX ст. гренландські поселенці плавали на південь і відкривали нові острови. Близько 1000 року Лейф Еріксон відбув далеке плавання на захід від Норвегії і досяг нових земель, яким він дав назву "кам'яної країни", "країни лісів" і "країни вин". Цілком імовірно, то була Північна Америка — район Лябрадору, Ньюфаундленда і Нової Шотландії.

НЕБЕЗПЕЧНО: ТЮТЮН!

Американські вчені, епідеміолог Гаммонд і патолог Аuerбах, провели найґрунтовніші в історії медицини дослідження шкідливої дії тютюну на організм. Експерименти розпочалися влітку 1967 р. і були завершені наприкінці минулого року. 48 піддослідних собак однієї породи й однакової віку поділили на три групи. Дванадцятьом тваринам вводили дим з фільтром (за 875 днів кожна з них "випалила" по 6,143 сигарети); ще 12 собак дихали димом сигарет без фільтру (по 3,103 сигарети), а 24 — теж "користувалися" сигаретами без фільтру, але кожній дісталось по 6,129 сигарет. Із собак, які "палили" сигарети з фільтром, загинули дві, з другої групи — теж дві. В останній групі, яка моделювала звязаних курців, живих залишилося половина. 12 тварин загинули від рака легенів, решта — від різних серцево-судинних захворювань.

НА ДОЗВІЛЛІ

НЕЗАБУТНІ

Пригадайте прізвиська героїв визвольної війни 1648-1654 р.р. і впишіть їх в клітки накресленої фігури. Врахуйте, що літера Н (в центрі зображення) спільна для всіх цих прізвиськ.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ МУЗИКУ?

Відповіді: 1. Яків Степовий. 2. Композитору Миколі Леонтовичу. 3. "Пан Каньовський". 4. Симфонічна поема "Тарас Шевченко". 5. Франц Шуберт. 6. Фрідріх Шопен, композитор і піаніст-віртуоз, основоположник польської класичної музики. 7. Балет — це музично-драматична вистава, в якій думки, характери і почуття дієвих осіб передають через танці і міміку, що супроводжуються оркестровою музикою. 8. Ораторія — це великий музично-драматичний твір концертного характеру для симфонічної оркестри, солістів-співаків і хору. 9. Симфонія — це великий музичний твір для симфонічної оркестри, який складається переважно з чотирьох частин, відмінних одна від одної своїм характером, але об'єднаних одним ідейним задумом. 10. Ліра.

ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

В Ч. 184:

Повчальний ребус

(ра)не(ць) (г)роз(а) г ля ді(д) в
ши каж(ан) (к)ут ь бро(ва) ду(хи)
не(ва) лі(с) зь про(бка) жо(лудь)
(с) гом пер(о) ши(на) й вво ду(б):

Не розглядавши, кажуть, броду, не лізь прожогом перший в воду.

Скільки мені років?

Відповідь: 23 роки. Різниця між роками батька і сина дорівнює 23 роки. Отже, синові треба мати 23 роки, щоб батько був у два рази старший за нього.

Треба зміркувати

Відповідь: Дати чотирьом дівчаткам по яблуку, а п'ятій дівчинці — кошик з яблуком, яке лишилось.

ПРИРОДНЕ БАЖАННЯ

Коли видатний французький письменник, автор ушлявленого сатиричного роману "Таргантюа і Пантагрюель" Франсуа Рабле тяжко захворів, біля його ліжка зібрався консилиум. Почувши палкі суперечки лікарів відносно того, яких вживати заходів і які ліки давати йому, Рабле промовив:

— Панове, дозвольте й мені взяти участь у вашій дискусії. Я дуже прошу, дайте мені можливість вмерти природною смертю!

ЗАМІСТЬ СПРОСТОВАННЯ

Працюючи секретарем у губернатора штату Небраска, Марк Твен вже тоді досить активно займався журналістикою. Через свої гострі й влучні фейлетони він, звичайно, наживав собі чимало недругів. Одного разу вони, змовившись, ухвалили зле помститися на письменникові. У місцевій газеті з претензійною назвою "Клич із Заходу" було надруковано нотатку про те, що Марк Твен звалився п'яний з мосту в річку й потонув...

Другого дня Твен прибув у редакцію газети й

зажадав негайно ж надрукувати спростовання. Власник газети рішуче відмовився це зробити.

— Наша газета не друкує жодних спростовань. Єдине, що я можу для вас зробити — вмістити повідомлення про ваше нове народження. Я навіть згодний надрукувати його з пільговим тарифом!

ПРИВІТАННЯ

Вітаємо всіх учасників Четвертого Курсу Виховників з успішним закінченням курсу та бажаємо належно застосувати набуті знання. Команді Табору — інж. П. Лимаренкові за підготовку й переведення, д-рові Ю. Криволапові та Олі Огоновській за асистування, о. прот. Д. Фотієві, д-рові Я. Шклярові та Валі Родак за участь — щира подяка.

Церкві Св. Володимира в Торонті за уділення Оселі, а ГУ та ГВР ОДУМ-у в Канаді за господарське планування та переведення — велике спасибі.

Реф. Юн. ЦК ОДУМ-у

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

ГУМОР

Практицизм

— Татко, ти будеш мною задоволений — я біг від самісінької школи за автобусом і заощадив п'ять копійок!

— Дивак! Ти міг би бігти за таксі і заощадити карбованця.

Для кого?

В магазині подарунків продавальниця питає покупця:

— Вам подарунок для дружини чи щось дорожче?

Що смішніше

В театрі під час антракту дама в чудернацькому капелюсі звернулася до чоловіка, який сидів позад неї:

— Якщо вам заважає мій капелюшок, я можу його зняти.

— Та ні, що ви! Ваш капелюшок значно смішніший за п'єсу.

Чудодійні ліки

Одна пані каже своїй знайомій:

— Я роздобула чудодійні ліки!

— Від чого?

— Не знаю. Але дуже допомагають.

Подяка

Прийшла в гості одна пані до своїх знайомих і принесла їхньому п'ятирічному хлопчикові го-стинця. Хлопчик сказав:

— Спасибі, пані, за подарунок!

— Нема за що!

— От і я так кажу, а мама все одно наказує дякувати.

Чий собака кращий

— Ти й уявити собі не можеш, який розумний мій пес. Коли я кидаю у річку п'ять монет по двадцять копійок, він пірнає, аж поки усі гроші не знайде.

— Подивився б ти на мого бульдога! Коли я кидаю у річку карбованця, він пірнає у воду і витягає на берег коропа і сімдесят копійок здачі — промовив другий.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Хор "Молода Україна" і ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича, Торонто, Канада	\$50.00
Бородчак Борис, Отава, Канада	\$11.00
Дубилко Іван, Торонто, Канада	5.00
Кіріченко Олекса, Торонто, Канада	5.00
Голоборщій С., Торонто, Канада	5.00
Кенен Ефросінія, Трентон, США	3.00
Дячук Андрій, Чикаго, США	3.00
Др. Бризгун К., Торонто, Канада	2.00
Юшко А., Торонто, Канада	2.00
Гузик Лідія, Ванкувер, Канада	2.00
Матвієнко Василь, Ля-Салл, Канада	1.50
Данилюк Іван, Торонто, Канада	1.00
Пишкало Іван, Торонто, Канада	1.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Ющенко Ольга, одумівка-виховниця, Торонто, Канада 5
Бойко Марія, Торонто, Канада 2
Ємець Леонід, Ворнерс, США 1
Всім жертводавцям і прихильникам "М. У." щире спасибі!

Адміністрація "М.У."

ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ В ТОРОНТІ

1. В неділю 20 грудня, 1970, о 3 год. пополудні, в одумівській кімнаті при 404 Bathurst Street відбудеться офіційне перевезення дозрілих членів ЮН ОДУМ-у (понад 16 років) до ОДУМ-у. В той самий день будуть перевибрані управи філії. Всіх одумівців запрошуємо!

2. В середу 30 грудня, 1970, о 2-гій год. пополудні в Philips Square відбудеться спільне катання на ковзанках членів СУМ-К-у та ОДУМ-у.

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

425 Jane Street

Toronto 9, Ontario

24-годинна шкора і солідна
обслуга!

Чищення і направа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі
на телефон: 766-3040

ОБСЛУГА ГАРАНТОВАНА!

Е. ДУМИН

пропонує

СВОЇМ КЛІЄНТАМ
ВИБІР ЧОЛОВІЧОГО

і

ХЛОП'ЯЧОГО ОДЯГУ
на осінній та зимовий
сезон.

550 QUEEN ST. WEST
Toronto, Ont.

Tel.: 364-4726

—О—

Пан Іван дивився на телевізорі
гокейний матч і заснув. Розбудила його дружина.

— Вставай, уже дванадцять.

— На чію користь? — з жахом
вигукнув пан Іван.

If not delivered please return to:
MOLODA UKRAINA

Postal Station "E", Box 8
Toronto 173, Ontario, Canada

**ROCHESTER
FURNITURE
CO. LTD.**

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спальень, їдалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 College Street

Toronto. Ontario

Telephone: EM 4-1434

**ПЕРША УКРАЇНСЬКА
ОПАЛОВА ФІРМА
FUTURE FUEL OIL
LTD.**

& Service Station

**945 BLOOR STREET WEST
Toronto — Ontario**

**24-ГОДИННА СОЛІДНА
І СКОРА ОБСЛУГА І**

**Чистення і направка форнесів
безплатна.**

**Скористайте з доброї нагоди
і замовляйте оливу в нас**

Наші телефони:

Tel. Office: LE 6-3551

Tel. Night: RO 2-9494

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить до **8%**
за заощадження
- Малі і великі, особисті
і моргеджові позиції
- Життєва асекурація
на оощадження до \$ 2.000
позиції до \$10.000
- Особисті чеки; чеки для
подорожуючих
- Оплата за газ, електрику,
воду, і телефон
- 20 років на службі Рідного
Народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ.

**ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В
SO-USE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.
406 Bathurst Street
Toronto 2-B, Ontario**

**ОЩАДЖЕННЯ — важливий засіб виховування молодого
покоління**

ЗАОЩАДЖУЙТЕ ПОСТІЙНО В

**ФЕДЕРАЛЬНИЙ
КРЕДИТОВИЙ КООПЕРАТИВІ**

“САМОПОМІЧ”

2351 West Chicago Avenue, Chicago 22, Illinois, USA.

HUmboldt 9-0520

5% ОПРОЦЕНТУВАННЯ ВКЛАДІВ (платне двічі на рік)

**“КОЖНА СУМА ВКЛАДУ ВРАЗ З УСІМА ФОНДАМИ
МАЄ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”.**